

የሕይወት መስታወት

ከፈሪሳውያንና
ከሰዱቃውያን
እርሾ ተጠንቀቁ!

የ 2004 ዓ.ም. ዝግጅት

ዶክተር መለስ ወጉ

የሕይወት መስታወት

"Yehiwot Mestawot"

"Mirror of Life"

የመጀመሪያ እትም፤ ታህሣሥ ፲፱፻፲፮ ዓ.ም.
First Edition, January 2004

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች የተወሰዱት ከመጀመሪያውና ከሁለተኛው እትም የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱሳች ነው።

ይህን መጽሐፍ በከፊልም ይሁን በሙሉ፤ በማንኛውም ዓይነት መንገድ ለማባባት፤ በትድሚያ ከእትፋኢያውያን የወንጌል አገልግሎት ዋና ጽሕፈት ቤት የጽሑፍ ፈቃድ ማግኘት ያስፈልጋል።

Copyright © 2004 by Ethiopian Outreach Ministry
All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any manner without written permission from Ethiopian Outreach Ministry except in the case of brief quotations in critical articles and reviews.

Produced by:

Ethiopian Outreach Ministry
P.O.Box 2241
York, PA 17405
United States of America

Ethiopia Office Address:
P.O.Box 7888, Addis Ababa, Ethiopia.

Printed in Addis Ababa, Ethiopia

የሕይወት መስታወት

በዓመት ስድስት ጊዜ

እየታተመ የሚወጣ

የመጽሐፍ ቅዱስ

ጥናት ነው።

ይህ ልዩ እትም

እ.አ.አ. በ2004 ዓ.ም.

ታትመው የሚወጡትን

ስድስት እትሞች ያጠቃልላል።

ይህንን በልዩ ዝግጅት የቀረበውን

እትም ለማግኘት፤ በአድራሻችን

በመጻፍ፤ በሰልክ፤ በፋክስና

በኢ-ሜይል ማዘዝ ይቻላል።

የኢትዮጵያውያን የወንጌል አገልግሎት
የፖ.ሣ.ቁ. 7888
አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ
ስልክ፡ 56-42-68

የዋና ጽ/ቤት አድራሻ

Ethiopian Outreach Ministry
P.O.Box 2241
York, PA 17405
United States of America
E-mail: eomusa@aol.com

ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠበቁ!

ጌ 102³ ጌ
(ክፍል አንድ)

ፈረሳውያን፥ እንደ ጥንቱ ዛሬም አሉ

ጌ 103⁴ ጌ
(ክፍል ሁለት)

ፈረሳውያን፥ እንደ ጥንቱ ዛሬም አሉ

ጌ 104⁵ ጌ
(ክፍል አንድ)

“በእርሾአቸው” እውነትን ይበርዛሉ

ጌ 105⁶ ጌ
(ክፍል ሁለት)

“በእርሾአቸው” እውነትን ይበርዛሉ

ጌ 106⁷ ጌ
(ክፍል አንድ)

ውስጡን ችላ ብለው፥ ውጪውን ያጠራሉ

ጌ 107⁸ ጌ
(ክፍል ሁለት)

ውስጡን ችላ ብለው፥ ውጪውን ያጠራሉ

ቁጥር 102³

ፈረሳውያን፥

እንደ ጥንቱ ዛሬም አሉ
(ክፍል አንድ)

፪ “የሚያንሸራት መንገድ ... ቁልቁለት መንገድ...”

፫ “የመድሐኒቱን ብልቃጥ ልጆች ከማይደርሱበት ሥፍራ አስቀምጡት...”

፬ “የሚያስከር መጠጥ ጠጥተው መኪና አይንዱ...”

፭ “ከተወሰነው ፍጥነት በላይ መንዳት ያስቀጣል...”

፮ “ከእውነት መሳይ እምነቶች ተጠንቀቁ”

፯ “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ”

፰ “ቆሚአለሁ የሚል እንዳይወድቅ ይጠንቀቅ”

በው ከልዩ ልዩ አደጋዎችና ችግሮች ራሱን መጠበቅ እንዲችል የተለያዩ “ማስጠንቀቂያዎች” በተለያዩ መልክ፣ በተለያዩ ሰዎች ይደርስዋል። ልጆች ከወላጆቻቸው፣ ሠራተኞች ከአሠሪዎቻቸው፣ ተማሪዎች ከአስተማሪዎቻቸው፣ የእንድ እገር ሕዝብ እንዲመሯቸው ከመረጧቸው ባለሥልጣናት ቀላል፣ መለስተኛ፣ ወይም በጣም አሳሳቢ የሆኑ “ማስጠንቀቂያዎችን” ያገኛሉ። እንዲሁም እግዚአብሔር ለሰዎች የሚሰጠው የራሱ የሆኑ “ማስጠንቀቂያዎች” እሉት። “ማስጠንቀቂያዎቹም” በቃል፣ በጽሁፍ ወይም በተለያዩ ምልክቶች ሊገለጹ ይችላሉ። በምንም ዓይነት መልክና ሁኔታ ይቅረቡ፣ ያለበቂ ምክንያት ዝም ብለው የተሰጡ ሳይሆኑ፣ በው ራሱን ከልዩ ልዩ ችግሮችና አደጋዎች ለመጠበቅ እንዲረዱት የታሰቡ ናቸው። መድሐኒት ብልቃቶች ላይ የተለጠፉ መኪና አሸከርካሪዎች እንዲያዩላቸው ታስበው በየመንገዱ ዳር የቆሙ (የሚያንሸራት) ቁልቁለት መንገድን ወዘተ. መኖሩን የሚያመለክቱ) የማስጠንቀቂያ ምልክቶች እሉ። “ማስጠንቀቂያ” መጠንቀቂያ ሆኖ መቀበል አዲስ ነገር አይደለም። ከጥንት ዘመን ጀምሮ የነበረ ነው። የመጀመሪያውን ማስጠንቀቂያ ለለው ልጅ የሰጠው እግዚአብሔር ነው። “...ደጉን ከክፉ ለመለየት የሚያስችል ዕውቀት ከሚሰጠው ዛፍ ፍሬ አትጣጡ...ከጣህ በአርግጥ ትሞታላህ” በማለት እግዚአብሔር ለመጀመሪያው

ሰው፣ ለአዳም አስቀድሞ ግልጽ የሆነ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶት እንደነበር እናውቃለን (ዘፍ. 2:16-17)። ይሁን እንጂ፣ አዳም እግዚአብሔር የሰጠውን ማስጠንቀቂያ ለመጠበቅ ፈቃደኛ ባለመሆኑ ምን ያህል ከፍተኛ ዋጋ እንዳስከፈለው መጽሐፍ ቅዱስ ያስረዳል (ዘፍ. 3:16-19)።

1. የዚህ ትምህርት ዋና ዓላማ

“እውነትን” ያወቁ አማኞች፣ “እውነትን” ላላወቁት የማሳወቅ ኃላፊነት አለባቸው። “...ሕይወቱን ያድን ዘንድ ከከፋ ሥራው እንዲመለስ ባታሰጠበትቀው እርሱ ኃጢአተኛ እንደሆነ ይሞታል፤ ነገር ግን ስለ እርሱ ሞት አንተን በኃላፊነት አጠይቅሃለሁ” ይላል (ሕዝ. 3:18)። “እውነትን” ያወቁትም፣ የያዙትን እውነት እንዳይለቁ፣ ወይም እጥብቀው እንዳይዙ መምከር፣ እምነታቸው በዘመኑ ፈሪሳውያን እርሾ እንዳይበረዝና መንፈሳዊ ዕድገታቸውም እንዳይቀረጭ ማስጠንቀቂያ ያስፈልጋቸዋል። እኛም ይህንኑ ኃላፊነታችንን ለመወጣት፣ የእግዚአብሔርን ሕዝብ “ከመኖሩታውያንና” ከትምህርታቸው ለማዳን፣ ከጌታ የተቀበልነውን እደራ ለመፈጸም (2 ጢሞ. 4:5) የተቻለንን ሁሉ በማድረግ ላይ እንገኛለን። የእግዚአብሔርን ቃል መሠረት በማድረግ በየጊዜው እያዘጋጀን በምናቀርበው “የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት”፣ ክርስቲያኖች ሊያውቁትና እንዲሁም ሊጠነቀቁበት ይገባል ብለን ያመንባቸውን ጠቃሚ የሆኑ ልዩ ልዩ ትምህርቶችን ለረጅም ጊዜ ያቀረብን መሆናችን በብዙዎቻችሁ ዘንድ የታወቀ ነው። ባቀረብናቸውም ልዩ ልዩ ትምህርቶች ብዙዎቻችሁ እንደተማራችሁባቸው እናምናለን። በ2004 ዓመተ ምሕረትም “ከሕይወት መበታወት” አማካኝነት የምናቀረብላችሁ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት፣ “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” በሚል አርዕስት ያዘጋጀነውን ጠቃሚ ትምህርት ነው። ለዚህ ትምህርት መሠረት ያደረግነው፣ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” በማለት ያስተማረውን ክፍል በመመርኮዝ ነው። ክርስቲያኖችን “ከመኖሩታውያን ትምህርት” ለማስጠንቀቅ፣ የግድ እንዳገድ “የመኖሩታት ዝንባሌ” ያላቸውን ትምህርቶችና አስተማሪዎቻቸውን መንካታችን አይቀርም። ይሁን እንጂ፣ በቅድሚያ እንድትረዱልን የምንፈልገው፣ የዚህ ትምህርት ዋና ዓላማ፣ ከእኛ ለየት ያለ የእምነት እዳም ያላቸውን ሰዎች ለመንቀፍ፣ ወይም ለመተቸት ሳይሆን፣ እውነት የሆነውን እውነት ካልሆነው መለየት እስከጋሪ ለሆነባቸው አማኞች መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ ምክርና መመሪያ ለመስጠት፣ እንዲሁም ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጪ የሆኑ ልምዶችን እንዳይለማመዱ ለማስጠንቀቅና ለማሳሰብ ብቻ እንደሆነ ነው።

2. ማስጠንቀቂያን ችላ ማለት ዋጋ ያስከፍላል

ማንኛውም ሰው የሚሰጠውን ማስጠንቀቂያ በተግባር ላይ ለማዋልም ሆነ ላለማዋል ምርጫው የራሱ ነው። ይሁን እንጂ፣ ማስጠንቀቂያውን ችላ ቢል ለሚደርስበት ማንኛውም ክፉ ነገር ተጠያቂነት እንዳለበት አስቀድሞ ማወቁ ይጠቅመዋል። “ኃጢአተኛውን አሰጠንቅቀኸው ከኃጢአቱ ባይመለስ እርሱ በኃጢአተኛነቱ ይሞታል፤ አንተም በኃላፊነት ከመጠየቅ ራስህን ታድናለህ” ይላል (ሕዝ. 3:19)። እንዳንድ በቃልም ሆነ በጽሁፍ፣ ወይም በምልክት የሚገለጹ ማስጠንቀቂያዎች መንፈሳዊነት ባይኖራቸውም፣ ከጉዳት ወይም ከአደጋ ሊጠብቁን ስለሚችሉ፣ እስፈላጊውን ጥንቃቄ ማድረግ ተገቢ ነው። ለምሳሌ፣ ወላጆቻቸው የሚሰጧቸውን ማስጠንቀቂያ ችላ የሚሉ ልጆች፣ ከወላጆቻቸው ከሚደርሰባቸው ቅጣት በተጨማሪ ማስጠንቀቂያውን ሰምተው እለመታዝዝቸው የወደፊት

ሕይወታቸውንም ሊያበላሽ እንደሚችል የታወቀ ነው። እንዲሁም አለቆቻቸው የሚሰጧቸውን ማስጠንቀቂያ ችላ የሚሉ ሠራተኞች፣ ሥራቸውን እስከማጣት ሊደርሱ እንደሚችሉ ግልጽ ነው። የመድሐኒት ብልቃጦች ላይ “ልጆች ከማይደርሰብት ሥፍራ አስቀምጡት” የሚለውን ማስጠንቀቂያ ችላ በማለት የመድሐኒት ብልቃጦችን ያለጥንቃቄ የትም የሚጥሉ ወላጆች፣ የሚወዷቸውን ልጆቻቸውን ለአደጋ ወይም ለሞት እንዲጋለጡ ያደርጋቸዋል።

እግዚአብሔርም በቃሉ አማካኝነት ለሰዎች ልጆች የተለያዩ ማስጠንቀቂያዎችን ሰጥቷል። ሰው ምን ጊዜም ቢሆን ችላ ሊለው የማይገባ ማስጠንቀቂያ ቢኖር፣ እግዚአብሔር የሚሰጠውን ማስጠንቀቂያ ነው። ይሁን እንጂ፣ በማወቅም ሆነ ባለማወቅ ማስጠንቀቂያዎቹን ብዙዎች ችላ እንደሚሉት የታወቀ ነው። ባለሥልጣን የሚሰጠውን ማስጠንቀቂያ ችላ የሚል ሰው የሚደርስበት ጉዳት መጠነኛና ጊዜያዊ ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር በቃሉ አማካኝነት የሚሰጠውን ማስጠንቀቂያ ችላ የሚል ግን፣ ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖረውን ግንኙነት የሚያበላሽ ብቻ ሳይሆን፣ ለዘላለምም ይዳርገዋል። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ከሰጣቸው “ማስጠንቀቂያዎች” መካከል አንደኛው “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” የሚለው ነው (ማቴ. 16:6)። ደቀ መዛሙርቱን “ተጠንቀቁ” ሲል፣ ዝም ብሎ ሳይሆን፣ ወይም የማያሳስበው ነገር አሳስቦት ሳይሆን፣ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ” ሊያመጣ ወይም ሊያደርስ የሚችለው ጉዳት ምን ያህል ትልቅ እንደሆነ ስለሚያውቅ ነው። ማስጠንቀቂያው ከኢየሱስ የተሰጠ በመሆኑ ደቀ መዛሙርቱ ለመጀመሪያ ጊዜ ምን ማለቱ እንደሆነ ግር ቢላቸውም፣ የሰጣቸውን ማስጠንቀቂያ ችላ እንዳላሉት፣ ወይም እቃለው እንዳልተመለከቱት እርግጠኞች ነን። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን “ከዝሙት፣ ከስርቆት ወይም የራሳችሁ ያልሆነውን ከመውሰድ ተጠንቀቁ” በማለት ፈንታ “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ያለበት ምክንያት ለምን ይሆን? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ሌሎች ሊጠነቀቁባቸው የሚገቡ ብዙ ነገሮች እያሉ “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ያለበት ምክንያት፤

- በፈሪሳውያን እርሾ ጤናማ የሆነውን መንፈሳዊ ሕይወታቸው እንዳይበረዝጡ
- የውስጡን ችላ ብለው የውጪውን በማሳመር ጊዜያቸውን እንዳያጠፉት
- ከባድ ቀንዝር በራሳቸውም ሆነ በሌሎቹ ላይ እንዳይጭኑት
- እግዚአብሔርን በማክበር ፈንታ ራሳቸውን ለማክበር እንዳይታገሉት
- ፍሬ ነጭን ችላ ብለው ጥቃቅን በሆነው ነገር ላይ ትኩረት እንዳይሰጡ ለማሳሰብ ነው።

ይህ ማስጠንቀቂያ የተሰጠው ለደቀ መዛሙርቱ ቢሆንም፣ እኛ ባለንበት ዘመን የመጀመሪያዎቹን ዓይነት “ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን” ባይኖሩም፣ በእኛም ዘመን “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን” መንፈስ ጎልቶ ስለሚታይ፣ ማስጠንቀቂያው በእሁኑ ዘመን ላለውም ክርስትያኖች የሚጠቅም ስለሆነ፣ በጥብቅ ልናስብበት ይገባል።

3. ፈሪሳውያንና ሌሎች እንቅስቃሴዎች

በአንደኛው ክፍለ ዘመን፣ ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረበት ዘመን በአይሁዳውያን መካከል ስድስት ዓይነት እንቅስቃሴዎች (ፓርቲዎች) እንደነበሩ መጽሐፍ ቅዱስ ይገልጻል። እነርሱም፤

15/ ፈረሳውያን - ክርስቶስ አብዝቶ የሚቃወማቸው የሙሴ ሕግ እከራሪዎች ሲሆኑ፤

25/ ሰዱቃውያን - የሙታን ትንሳኤ የለም፤ መላእክትም ሆነ መንፈስም የለም የሚሉ ናቸው። ሰዱቃውያን ዋና ትክረታቸው ጊዜያዊ በሆነው ቆላቁሳዊ ነገር ላይ ነው።

35/ "ሄለትሰ" (ተቀናቃኞች) የርምን አገዛዝ የሚቃወሙ በጠላቶቻቸው ላይ ጦር የሚመዙ ናቸው።

45/ "ኤሰንስ" (ገለልተኞች) - የኤሰንስ የሕይወት እቋም የተመሠረተው በመገለል ላይ ነው። የዓለም ውጣ ውረድ ሥርዓትና ደንብ እንዳይካከቸው ለብቻቸው ተገልጸው (ገላም) የሚኖሩ ክፍሎች ናቸው።

55/ "ሄርዳውያን" (አድር ጥቶች) - ይህ ስም የተሰጣቸው በዘመኑ በሥልጣን ላይ የነበረውን ታላቁ ሄርድስን በመደገፋቸው ነው። በሰላም ለመኖር በሥልጣን ላይ ሳለው መገዛትና መሰሉ መኖር ነው ብለው የሚያምኑ ናቸው።

65/ "ክርስቲያኖች" ሲሆኑ እነዚህም ክርስቶስን በመከተላቸው "ክርስቲያን" የሚል ስም የተሰጣቸው ክፍሎች ናቸው።

ከነዚህ ከሰድስት ክፍሎች (ፓርቲዎች) መካከል በጣም ጎልተው የሚታዩት ፈረሳውያን ናቸው። ሰማቸው "ፓራቭ" ከሚለው የዕብራይስጥ ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም "ክሊሎች የተለዩ" ማለት ነው። ይሄ "ፈረሳዊ" በሚል ስም የታወቀው ከፍልገ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተጠቅሶ አናገላለጸም። ይሁን እንጂ ፈረሳውያን በብሉይ ኪዳን ዘመንም እንደተለዩ ክፍሎች ይታወቁ እንደነበረ ይነገራል። ፈረሳውያን በእስራኤል ውስጥ ቋሚ የሃይማኖት ፓርቲ መሆናቸው የታወቀው "ሄርዳስ" የተባለው ጉጉሥ ከ135—104 ዓመተ ዓለም ወይም ከክርስቶስ ልደት በፊት በነገሠበት ዘመን ነበር። አይሁዳዊው ታሪክ ጸሀፊ "ዋሊዳስ" እንደጻፈው ጉጉሥ "ሄርዳስ የመጀመሪያው የፈረሳውያን አባል ነበር። ይኸው ጉጉሥ ሄርዳስ ከሙሴ ሕግ ውጪ የሆኑትን ደንቦችና የሃይማኖት ሥርዓቶችን እንዲጠበቁ ለሰገደዳቸው ሕዝቡ በእርሱና በፈረሳውያን ላይ ትልቅ ጥላቻ አደረገባቸው እንዲሁም በመካከላቸውም በተፈጠረው አለመግባባት የተነሳ ብዙዎች ከሰዱቃውያን ጋር እንደ ተቀላቀሉ ታሪክ ይመሰክራል።

ፈረሳውያን የከሆነት አገልግሎት ያልነበራቸው ወይም በምክራብ ውስጥ አገልግሎት የማይበጡ ተራ ሰዎች ነበሩ። ይሁን እንጂ "ዝቶራ" ወይም "ዝሙሴ የሕግ መጽሐፍት" ላይ ባላቸው ዕውቀት የተመሰከረላቸው ናቸው። በአይሁዳውያን ዕለታዊ ሕይወት ውስጥ የሙሴን ሕግ በሚመለከት ጉዳይ ላይ ለሚፈጠሩት ችግሮችና ጥያቄዎች ሰጥቃት ነገር ሁሉ መልስ የሚበጡ ናቸው። ሰዱቃውያን ከሚፈቅዱት ውጪ ባህልና ልማድን መሠረት በማድረግ ለቃሉ ትርጉም ይሰጡ ነበር።

(1) ፈረሳውያን በሙሴ ሕግ ላይ በነበራቸው አክራሪነት በራሳቸው የሚኮሩ ከመሆናቸውም በላይ ራሳቸውን "የተለዩ" ብለው ይጠሩ ነበር።

(2) ፈረሳውያን ገዱህ ያልሆነውን ነገር የማይነኩ አይሁድ ካልሆኑ በዎች ጋር የማይተባበሩ ፍጹም የተለዩ ክፍሎች ነበሩ። ገዱህ ካልሆነው ጋር ከሚተባበሩ ይልቅ ሞትን ይመርጡ እንደ ነበር በታሪካቸው ውስጥ

ተጽፏል። ለምሳሌ በእንጥረክስ ኤፒፋኑስ ዘመን የግሪክን መንገድና እጅጅ የማይከተል ሁሉ በሞት የሚቀጣ መሆኑን ቢረዱም በግሪካውያን መንገድና ሥርዓት አንመራም በማለት እምነታቸውን ይዘው የቆሙ ናቸው።

(3) ፈረሳውያን የሚታወቁት በወግ ለጥባቂነታቸው ብቻ እይደለም። የሙሴ ሕግ በመጽሐፍ ተጽፎ ከመቀመጡ በፊት ከትውልድ ወደ ትውልድ ሳይጠፋ እንዲተላለፍ በቃላቸው ይዘው ያቆዩ ክፍሎች ናቸው።

(4) እንዲሁም ከባቢሎን ምርኮ በኋላ ተበባብሮ የወደቀውን የአይሁድ ሃይማኖት ጢጋዝው ሕይወት እንዲዘራ ያደረጉት ፈረሳውያን ናቸው። የእስራኤል ሕዝብ አንድነት የተመሠረተው በሙሴ ሕጎችን በቤተ መቅደሳቸውና በበጎ ምግባራቸው ላይ እንደሆነ ያምናሉ። የወደፊቱም ተስፋቸው የተመሠረተው በፖለቲካ እንቅስቃሴ ላይ ሳይሆኑ እግዚአብሔር ራሱ በልጆቹ በእስራኤላውያን ሕይወት እጁን የዘረጋ እንደሆነ ብቻ መሆኑን ያም የሚሆነው እግዚአብሔር ራሱ በፈቀደው ጊዜ እንደሆነ ፈረሳውያን ጨምረው ያምኑ ነበር።

ፈረሳውያን በሕብረተሰቡ ውስጥ የታወቁት የሙሴን ሕግ ጠንቅቀው የሚያውቁት የማስተማር ችሎታ አላቸው ተብለው የሚገመቱት ከመጽሐፍ ቅዱስ ብዙውን ክፍል በቃላቸው የሚያውቁ ነበሩ። ፈረሳውያን በሕብረተሰቡ መካከል በጣም የተከበሩ ይሁኑ እንጂ ኢየሱስ ግን በጣም ይቃወማቸው ነበር። ኢየሱስ ፈረሳውያንን ይቃወማቸው የነበረው ድርጊታቸውና የሚያስተምሩት ትምህርት አብሮ ስለማይሄድ ነበር። የተለያዩ የቅጽል ስም በመሰጠት በትምህርቱ ውስጥ እነርሱን የሚጠቅላቸው "የአሉታ" ምሳሌዎች አድርጎ ነበር። ፈረሳውያን ምንም ያህል ቅዱሳት መጽሐፍትን ቢመረምሩና ቢያውቁም የእርሱን መሰሆነት ባለመቀበላቸው እውነቱን አንደላቱ ይናገራል (ዮሐ. 5:37-40)። ፈረሳውያን ለሙሴ ሕግ በሚሰጡት ትርጉም መሠረት ዕለታዊ ሕይወትን መምራት ለአይሁዳውያን በጣም አስቸጋሪ ነበር። ስለዚህም አይሁዶች ፈረሳውያን የሙሴን ሕግ ጠንቅቀው በማወቃቸው ያድንቋቸው እንጂ እነርሱ በሚያዙትና በሚያስተምሩት ሁኔታ "ሕጉን መፈጸም እንችላለን" ብለው ተስፋ አያደርጉም ነበር።

+000 596 = ያለ ሌላ ጥያቄ

ቁጥር 103

ፈሪሳውያን፥ እንደ ጥንቱ ዛሬም አሉ (ክፍል ሁለት)

4. የፈሪሳውያን አይነታቸውና የሃይማኖት ሥርዓታቸው

ፈሪሳውያን እምነታቸውና የሚለማመዱት የሃይማኖት ሥርዓት የሁሉም እንደ ዓይነት አይደለም። ስባት የተለያዩ የፈሪሳውያን ዓይነቶች እንደነበሩ የአይሁድ ታሪክ ይመስከራል። እነርሱም፤

1ኛ) “ጥቅም ፈላጊ ፈሪሳውያን” - እነዚህ የሙሴን ሕግና ሥርዓት የሚጠበቁበት ዋና ምክንያት የግል ጥቅማቸውን በመፈለግ ወይም ክብርና ዝናን ለማግኘት ሲሉ ብቻ ነው። ኢየሱስ እንደነዚህ ዓይነቶችን “... እሸንኪታቸውን ያስፋሉ የልብሳቸውን ዘርፍ ያስረዝማሉ በግብሩ ላይ የከበረታ ቦታን በምክራቸው የመጀመሪያ ስፍራን መያዝ ይወዳሉ። በየአደባባዩም በውሀ ሁሉ እጅ እንዲሃቸውና መምህር ሆይ! ብሎ እንዲጠራቸው ይፈልጋሉ” ይላቸዋል (ማቴ. 23:5-7)።

የዘመኑ “ጥቅም ፈላጊ ፈሪሳውያን”

በዘመናችን በ“ጥቅም ፈላጊ ፈሪሳውያን” አሉ ወይ? ሞልተዋል። እርግጥ ነው እንደ ጥንቶቹ በቀላሉ እነርሱን መለየት አይቻልም። በእለባበላቸው “የልብሳቸውን ዘርፍ አያስረዝሙም” በሥርዓት አጠባበቃቸውም የጥንቶቹን “ጥቅም ፈላጊ ፈሪሳውያን” አይመስሉም። ይሁን እንጂ በባህሪያቸው በጣም እነርሱን ይመስላሉ። ወንጌልን የሚሸቃቅጡ አገልግሎትን ለራሳቸው ጥቅም የሚያውሉ ናቸው። ሳይታወቅባቸው ክብርና ዝናን ለማግኘት የማያደርጉት ነገር የለም። “የራሳቸውን ክብር” የሚመቱና የሚያስመቱ እግዚአብሔር ያላደረገውን “አደረግ” ያልሆነውን “ሆነ” ያልተፈጸመውን “ተፈጸመ” በማለት የሚያወሩና የሚያስወሩ ናቸው። እነርሱን እስከጠቀማቸው ክብርና ዝናን እስከሰጥላቸው ድረስ “ታዩን ተገለጠልን” በማለት በሌሎች ሕይወት ውስጥ ለሚያመጡት ችግር ፈጽሞ ግድ የላቸውም። እነዚህ “ጥቅም ፈላጊ የዘመኑ ፈሪሳውያን” በተለይ በአሁኑ ጊዜ እውነትነት በሌለው “በተአምር በትንቢትና በመገለጥ ስም” የጠቀሱትን ሕይወት

ምስቅልቅሉን እያወጡ እንደሆነ ገልጽ ነው። በየዋህ እማኞች ላይ የሚያደርሱት ጉዳት ይህን ይመስላል፤

(ሀ) አስፈላጊው ሕክምና በጊዜው ተደርጎላቸው ሊድኑ ሲችሉ “ጌታ ፈውሷችኋል፤ መድሃኒታችሁን ጣሉ” ተብለው በየዋህነት እንደተነገራቸው ሰማድረጋቸው

ያለጊዜያቸው በሞት የተቀጩ እንዳሉ እናውቃለን።

(ለ) “ጋብቻችሁ የጌታ ፈቃድ የለበትም፤ እንደ እኔ ፈቃድ የሆነ ትዳር እስጣችኋለሁ ይላል ጌታ” ተብለው ትዳራቸውን ያፈረሱ ሰዎች መኖራቸው ይነገራል።

(ሐ) ተጫጭተው በቅርብ ጊዜ ውስጥ ለመጋባት የተዘጋጁትን ወጣቶች “ልትዝቡበት ያበባችሁት ትዳር አያዋጣችሁምና ተጠንቀቁ ይላል የሠራዊት ጌታ” ተብለው እንዲለያዩ የተደረጉት ወጣቶች ጥቂት እይደሉም።

(መ) “በቅርብ ጊዜ ውስጥ እሚረካ እወስድሃለሁ ይላል የሠራዊት ጌታ” ተብለው ሻንጣቸውን እዘጋጅተው ለረጅም ጊዜ የጠበቁ እንዳሉ እናውቃለን።

የሚያሳዝነው “የተተነበየው ትንቢት” ሳይፈጸም ሲቀር፤ ተናጋሪውን “ውሸታም” ሰማድረግ ፈንታ እግዚአብሔርን “ውሸታም” ማድረግ የሚቀላቸው ሰዎች መኖራቸው ነው። “እግዚአብሔር የግልጃን ተሰፋ ክለክለኝ” ይላሉ። ይህን የሚሉት “ጥቅም ፈላጊ የዘመኑ ፈሪሳውያን” እግዚአብሔር ያልተናገረውን “ተናገረ” ስለሚሏቸው ነው። ይህን ክላይ ያንበብነውን ትንቢት የሚናገሩ ሰባዊዎች እግዚአብሔርን ለማክበር ሳይሆን፤ ክብርና ዝናን እንዲሁም የገንዘብ ጥቅም ለማግኘት እንደሆነ ግልጽ ነው። እግዚአብሔር በውሸት እንደማይከበር አላሉትም። የሚያሳዝነው ለራሳቸው ጥቅምና ክብር ሲሉ እግዚአብሔርን ማሳዘናቸውና ሌሎችንም መጉዳታቸው ሕሊናቸውን አይቆረቁረውም። ይህንን ስንል “እግዚአብሔር አይናገርም” ማለታችን ሳይሆን፤ “እንደ እግዚአብሔር ቃል የነበዩን መንፈስና ትንቢቱን በጥንቃቄ እንመርምር” ማለታችን ነው።

2ኛ “ኅባጣ ፈሪሳውያን” — “ኅባጣ ፈሪሳውያን” የተባሉበት ምክንያት ከእውነት ያልመነጨ ትህትናቸውን ለበዎች ለማሳየት ሲሉ አቀርቅረው በመሄዳቸው ምክንያት ከትከሻቸው የጎበጡ በመሆናቸው ነው። እነዚህ ትህት መሰለው ብዙዎችን የሚያስቁትን ፈሪሳውያንን ኢየሱስ “...የሚናገሩትን በሥራ ላይ እያውሉትም” (ማቴ. 23:3) ይላቸዋል።

የዘመኑ “ኅባጣ ፈሪሳውያን”

የዘመኑ “ኅባጣ ፈሪሳውያን” እንደ ጥንቶቹ ከትከሻቸው የጎበጡ አይደሉም። ይሁን እንጂ ትህት መሰለው ለመታየት የሚዋክሩ ናቸው። ተጋብዘውም ሆነ ራሳቸውን ጋብዘው የሚሄዱ አንዳንድ የዘመኑ ፈሪሳውያን ስብከታቸውን ከመጀመራቸው ሰፊት ስለራሳቸው የሚያቀርቡት ዝርዝር መግለጫ (resume) አለ። አንዳንዶቹ ከተሰማቸው ጠቅላላ የሰበከት ጊዜ ግማሹን የሚፈጁት የራሳቸውን ገድል በዝርዝር ለማቅረብ ነው። የቤተ ክርስቲያኒቱ መጋቢም ሆነ የአምልኮት መሪው ስለነበሩ ማንነት በቂ መግለጫ ቢሰጥም ስዚያ ስለማይረኩ የራሳቸውን ሰፊ መግለጫ ይሰጣሉ። “ጌታ ከሁሉ ስታች የሆኑትን፤ ከትል የማንሰውን፤ ሰውቀት የሌለኝን፤ ከስምንተኛ ክፍል በላይ ያልተማርኩትን፤ ... እንግሊዝኛ መሰማትና መናገር የማልችለውን፤ ከውርንጭሳ የማንሰውን ... የክብሩ መግለጫ አደረገኝ” ይላሉ። ይህ እንደ “ኅባጣ ፈሪሳውያን” ትህትናቸውን የሚያሳዩበት ዘዴ ነው። በዚህ አይነታቸው ይቀጥሉና “የእኔ ጌታ ኢንተርናሽናል ሰባኪ አደረገኝ... ያልሄድኩበት፤

ያልበሰኩሁበት አገር የለም ...እገልግሎቴን ከፓሪስ ጀመርኩ... በንደን ከተማ በድንቅ የተሞላ እገልግሎት አካሄድኩ... ቀጥሎ በልጄም ደረሰኩ ... ከዚያም አልፎ ጀርመን አገልግሎት... እገልግሎቴን በመቀጠል ካናዳ ደረሰኩ... በመጨረሻም አሜሪካ ገብቼ ከሃያ በላይ አስቴቶች ውስጥ አገልግልኩ። በሄድኩባቸው አገሮች ውስጥ የተፈጸሙት ታምራትና ድንቅ ሥራዎች ከአዕምሮዬ በላይ ነው... ገና በጸሎት እጄን ሳሳ ሕዝቡ መሬት ላይ ይረፈረፍ ነበር። ብዙ ተእምራት ተፈጸሙ። ይህን ያህል ደንቆሮ ስማ ... ይህን ያህል ከጨጓራ በሽታ ተፈወስ። በኤድስ በሽታ ተይዘው ከነበሩት መካከል ይህን ያህል ተፈወስ" ይላሉ። "እንደ እኔ ዓይነት አገልጋይ እግዚአብሔር የሚጠቀምበት የትም ብትሂዱ አታገኙም" ማለታቸው ይመስላል። ይህንን ዝርዝር መግለጫ ወይም ገድል የሚሰጡ የዋህ የሆኑ እማኞች ከላይ የተዘረዘሩትን ታምራት በመከታተል ሲፈጸም ለማየት ይጓጓሉ። ጮሎው ፈሪሳዊ ለዚህ እይታውም። ምክንያቱም ሌላ ሥፍራ ሆነ ያላቸው ታምራት በእነርሱ መካከል ባይታይ "ችግሩ በእናንተ አለማመን ምክንያት ነው" እንደሚላቸው ያውቃል። ከሰፊው ዝርዝር መግለጫ በኋላ ለምን ይህን ያህል ጊዜ ወስዶ ለምን ይህን እንደነገራቸው ምክንያቱን ሲሰጥ "ይሄን ሁሉ የምነግራችሁ ለጌታ ክብር ብዬ ነው" ይላቸዋል። ይሄ የዘመኑ "ነግግ ፈሪሳውያን" አዝማች ነው።

እኔን የሚያስደንቀኝ የእነዚህ የዘመኑ "ፈሪሳውያን" ተግባር እይደለም። እንደነዚህ ዓይነቶቹን ቤተ ክርስቲያናቸው ጋብዘው የሚያስብኩ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ለእንደነዚህ ዓይነቶቹ የሚሞኙት ሰዎች መኖራቸው ነው። ለምን ይህን እንደሚያደርጉ አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ተጠይቀው "በአሁኑ ጊዜ ሕዝቡ የሚወደው ይህን ዓይነቱን ሰለሆነ የሚፈልገውን እንዲያገኝ ብለን ነው" የሚል መልስ እንደሚሰጡ ሰማሁ። መልሳቸው የበለጠ አስደንቆኛል። ልጆቻችን በልጅነታቸው ለዕድገታቸው ጠቃሚ የሆነውን ምግብ ሳይበሉ "ሁልጊዜ አይስ ክሪም ስጡን" ይሉን ነበር። ይሁን እንጂ ስለምንወዳቸው "የሚፈልጉት ይህን ዓይነቱን ነው" ብለን ሁልጊዜ የሚላሰውን "አይስ ክሪም" አንሰጣቸውም። እግዚአብሔር በቤቱ ውስጥ በኃላፊነት ያስቅመጠን ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመንፈሳዊ ሕይወቱ ሊያሳድገው የሚችለውን ምግብ በመስጠት ፈንታ "የሚፈልገው ይህን ዓይነቱን ነው" ስማለት ሁልጊዜ "አይስ ክሪም" በመስጠት ተፈላጊውን ዕድገት መከልከል የእግዚአብሔር ዘንድ ተጠያቂ እንደሚያደርገን መርሳት የሰብንም።

3ኛ፣ "ደንቃፋ ፈሪሳውያን" — "ደንቃፋ ፈሪሳውያን" የሚል ስም የተሰጣቸው ሴት በአጠገባቸው ስታልፍ ተሳስተው እንዳያዩ በማለት ዓይናቸውን ጨፍነው ስለሚሄዱ እንቅፋት እግሮቻቸውን እያቆሰለውና እየደሙ የሚኖሩ ወገኛ ፈሪሳውያን በመሆናቸው ነው። በሰው ዘንድ ለመታየት ዓይናቸውን በመጨፈን ጨዋ ይምሰሉ እንጂ ልሳቸውና ድርጊታቸውን ገጽህ አልነበረም።

"የዘመኑ ደንቃፋ ፈሪሳውያን"

እንደ ጥንቶቹ የዘመኑ ፈሪሳውያን "ዓይናቸውን ጨፍነው" የሚሄዱ ሳይሆኑ በትክክል ማሰብ እንዳይችሉ ሆነ ብለው አንጎላቸውን የሚጨፍኑ ናቸው። እግዚአብሔር በሰጣቸው እዕምሮ መጠቀም "ኃጢአት" ይመስላቸዋል። መግርን፣ ማወቅን "መንፈሳዊነት የሌለው" ወይም ኃጢአት እንደሆነ አድርገው ስለሚመለከቱ ባለመማራቸው ይኮራሉ። አለመማር ከብር ሳይሆን ውርደት እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። "ትምህርት የግድድ ሰው ድህነትና ውርደት ይገጥማል" ይላል (ምሳሌ 13:18)። ዕውቀትን የሚጠሉትን ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስ "እናንተ ምኞች እስከ መቼ ምኞትን ትመርጣላችሁ በዕውቀት ላይ በማፈዝ ደስ

የሚላችሁ እስከ መቼ ነው? እስከ መቼ ዕውቀትን ትጠላላችሁ?" ብሎ ይጠይቃቸዋል (ምሳሌ 1:22)።

የጥንቶቹ "ፈሪሳውያን" ዓይናቸውን በመጨፈናቸው ምክንያት የሚቆሰሉት እግሮቻቸው ብቻ ነበሩ። የዘመኑ "ደንቃፋ ፈሪሳውያን" ግን ጉዳት የሚደርስባቸው በእንዱ የሰውነት ክፍላቸው ላይ ብቻ ሳይሆን በጠቅላላ ሕይወታቸው ነው። ያ ብቻ አይደለም። እነርሱ በሚያደርጉት ጥበብ በጎደለው ውሳኔያቸው ምክንያት የሚቆሰሉት የሚደሙት እነርሱ ብቻ ሳይሆኑ ቤተሰቦቻቸውም ናቸው። ሠርተው በመብላት ፈንታ እግዚአብሔር ሳይጠራቸው "ጠራኝ" በማለት ያለሥራ የትም ሲንከራተቱ ቤተሰቦቻቸውን ያስርባሉ።

4ኛ፣ "ጠምጣሚ ፈሪሳውያን" - ገጽህ ያልሆነውን ነገር ዓይናቸው አይቶ እንዳይረከቡ ራሳቸውን ለመጠበቅ ሌላ ፈታቸውን በሻሽ ሸፍነው የሚሄዱ ናቸው። ሌሎች የረከቡ እነርሱ ግን ገጽህ እንደሆኑ አድርገው ስለሚመለከቱ ገጽህ ያልሆነውን ነገር እንዳያዩና እንዳይረከቡ ራሳቸውን ለመጠበቅ መከራ ያደርጉ ነበር።

የዘመኑ "ጠምጣሚ ፈሪሳውያን"

የዘመኑ "ጠምጣሚ ፈሪሳውያን" ፈታቸውን በሻሽ ሸፍነው ባይሄዱም በእኛም ዘመን መኖራቸው የታወቀ ነው። በቅድስና ለመኖር ራሳቸውን የሚያስጨንቁ አይደሉም። ይሁን እንጂ ራሳቸውን እትልቀው ከሌሎች የተሻሉ አድርገው የሚመለከቱ ናቸው። የክርስቶስ ደቀ መዛሙርትም የዚህ ችግር ነበረባቸው። ለነዚያ በእርሱ እግር ሥር ለተማሩት ኩራዎች ከተራው ምዕመናን እንበልጣለን ብለው ራሳቸውን ለሚገምቱ ደቀ መዛሙርቱ "ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ" ተጠንቀቁ የሚለው የክርስቶስ አባባል ትንሽ ግራ ሳያጋባቸው እንዳልቀረ እንገምታለን። ቢሆንም "በእስባባላችን በመልካችን በትምህርታችን በዘራችን ሌላው ቀርቶ በእምነታችንም ከሌሎች እንበልጣለን፤ ከሌሎች የተሻልን ነን" በማለት ራሳቸውን አሳድገው ሌሎችን አሳንሰው የሚያዩ ፈሪሳውያን ነበሩ፤ አሁንም አሉ። ፈሪሳዊነት ወይም ግብዝነት የትንሸነታችንን አውነተኛ አቋምና መልክ መሸፈኛችን ነው። በእውቀት ትልቅ የሆኑ ዝቅ ማለት ወይም ትህት መሆን እይከብድባቸውም። እግዚአብሔር እብ ሁሉን ነገር እንደሰጠው ያወቀው ኢየሱስ ኅንበስ ብሎ፣ ፎጣ ይዞ የራሱን ተማሪዎች እግር ለማጠብ ተንበረከ። ተዋርዶ ኅንበስ ብሎ እግር ለማጠብ ያስቻለው ትልቁ ምስጢር፣ ዕውነተኛነት ያለውን ትልቅነቱን ያረጋገጠ በመሆኑ ነው። ያለው ሰው እንዳለው ለማሳየት እይታውም። ፈሪሳዊ ከእውነት ለመሸሽ ይሞክራል። የሸሽቱም ባሕሪ የሚታየው የራሱን ትልቅነት ለማሳየት ለሚያደርገው ጥረት ነው።

ኢየሱስ "ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠብቁ" ሲለን እውነት ያልሆነ ሕይወት እንዳንኖር ሲመክረን ነው። እንደፈሪሳውያን አምልኮታችን ከንቱ ድካም እንዳይሆን ይፈልጋል። "እግዚአብሔር ሆይ! እንደ ሌሎች ሰዎች ደካማ ስላልሆንኩ አመሰግናለሁ" እያልን የራሳችንን ጽድቅ በመቁጠር ሌሎችን እሳንሰን እንዳናይ የክርስቶስን ትምህርተ ምሳሌነት መከተል እንዳለብን ያስጠነቅቅናል።

5ኛ፣ "መሀይም ፈሪሳውያን" — "የሙሴ ሕግን ጠብቁ" ብለው ያስተምራሉ፤ ራሳቸው ግን የሚያስተምሩትን ሕግ የሚያወቁና የሚጠብቁ አይደሉም። የሙሴ ሕግ አዋቂ የሆኑትን ሌሎች ፈሪሳውያን በመጠየቅ አዋቂ መሰለው ይታዩ እንጂ የራሳቸው የሆነ ዕውቀት የላቸውም። የሙሴን ሕግ ፈጽሞ የማያውቁ መሀይሞች ናቸው። ሌሎች የሚያደርጉትን ኮፒ የሚያደርጉ ናቸው።

የዘመኑ "መሀይም ፈሪሳውያን"

የዘመኑ "መሀይም ፈሪሳውያን" እንደሚሰብኩትና እንደሚያስተምሩት ክርስትናን የሚኖሩ አይደሉም። በክርስቶስ ዘመን የነበሩት ፈሪሳውያን አንዱ የሚታወቁበት ባህሪያቸው ግብዝነታቸው የሚያስተምሩትን ሕግ ራሳቸው የማይጠብቁት በመሆናቸው ነው። እያሉ ሲጠራቸው "እናንተ ግብዝች ፈሪሳውያን..." ይላቸው ነበር። ይህንን ባህሪያቸውን በመጥቀስም እንዲህ ይላቸዋል። "... እንዲሁ እናንተ ደግሞ በውጭ ሰበው አንድ ደድቃን ትታያላችሁ፤ በውስጣችሁ ግን ግብዝነትና ዓመፀኝነት ሞልቶባችኋል" (የማቴ. 23:28) ይላቸዋል። የዘመኑ ፈሪሳዊ ክርስቲያኖችም ከዚህ የተለዩ አይደሉም። ባላቸው መንፈሳዊ አቋም የሚከሩ ናቸው። "በመንፈስ ቅዱስ የተቀባን እኛ ብቻ ነን፤ እኛ የደረሰንበትን አዲስ ልምምድ ገና ሌሎች አልደረሱበትም፤ በአምልኮታችን የተፈታን ነን። የአገልግሎት በር በሰፊው የተከፈተው ለእኛ ነው። በመንፈስ ቅዱስ የተቀጣጠለ ቤተ ክርስቲያን ያለን እኛ ብቻ ነን..." ይላሉ። ይሁን እንጂ ውስጣቸውና ውጪያቸው አንድ ዓይነት አይደለም። "ሰም እላቸው ከውስጣቸው ግን የሞቱ ናቸው" (ራዕይ 3:2)።

የዘመኑ "መሀይም ፈሪሳውያን" የራሳቸው የሆነ እውቀትም ሆነ አቋም የሌላቸው በመሆናቸው ያዩትን ሁሉ መሆን ያምራቸዋል። አንድ አገልጋይ የሚያስተምረው ትምህርት የሚለማመደው ልምምድ ልክ ይሁን አይሁን መለየት በለማይችሉ ገናና ስም የሚያስጣቸው ከሆነ መኮረጅ ብቻ ሳይሆን ትምህርቱን እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ይወስዱታል።

6ኛ ምዕራፍ ፈሪሳውያን —

የሙሴን ሕግ ከልባቸው አምነውበት ሳይሆን ወደፊት ፍርድ ይደርሱባል። በማለት ከፍርሃት የተነሳ ብቻ አጥብቀው የሚከተሉ ናቸው። የዘመኑ ፈሪሳውያን ከፍርሃት የተነሳ የሚያደርጉት ነገር ይኖር ይሆን? የዘመኑ ፈሪሳውያን ፍርሃታቸው ወደፊት ስለሚደርሰባቸው ፍርድ ሳይሆን "ኃጢአታችን በግልጽ በሌሎች ዘንድ ይታይ ይሆን?" የሚል ነው። ኃጢአታቸውን ለመሸፈን ሲሉ የቅድስና ካሳ ሲደርሱ እንዲሁም የሃይማኖት ቋንቋ ሲጠቀሙ የሚለማመዱት ኃጢአት መርዘኝነቱ ለራሳቸውም ሆነ ለሌላው እንዳይታወቅ ማድረጋቸው እንደሆነ አይረዱትም። "ግብዝነትን በው የሚሸፍነውን ኃጢአት በሁለት ዕጥፍ የበለጠ አደገኛ እንዲሆን ያደርገዋል" የሚል አባባል አለ።

7ኛ ምዕራፍ ፈሪሳውያን —

ከልባቸው እውነተኛ የሆነ ፈሪሃ እግዚአብሔር ኖሯቸው የሙሴን ሕግና ደንቡን በመጠበቅ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት የሚሞክሩ ናቸው። በብሉይ ኪዳን በተለይም የዳዊት መዝሙር ስለ ፈሪሳውያን የከፋ አስተያየት አልነበረውም። እዲስ ኪዳን ውስጥ ግን ይህን ያህል የተወደዱ የሃይማኖት ክፍል አልነበሩም። እያሉ ፈሪሳውያንን በተለያዩ ስም ይጠራቸው እንደ ነበር እናውቃለን። "... እናንተ ግብዝች... እናንተ የታወራችሁ መሪዎች... ሞኞችና ዕውሮች... እናንተ እባባች... የተሰሰሱ መቃብሮች" ይላቸው ነበር (የማቴ. 23)። ይሁን እንጂ አንዳንዶቹ የሚያምኑትና የሚለማመዱት ፍጹም እውነት የሆነ ይመስላቸዋል። ድርጊታቸው እግዚአብሔርን የሚያስደስት እንዲሁም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የበለጠ ያቀረባቸው ይመስላቸው ነበር። ከእነዚህ ውስጥ አንደኛው በደማስቆስ መንገድ እያሉ ለእስክንገው ድረስ ለእግዚአብሔር የተቆረቆረ ሆኖ ክርስቲያኖችን እያሠረ ወህኒ ቤት ይጥል የዘረው ሳኦል፤ በኋላ ቋውሎስ የተባለው ሰው ነው። "ጽድቅን

የተራበና የተጠማ" መሆኑን የሚያውቀው ጌታ የልቡን ቅንነት አይቶ ፊት ለፊት ተገናኘው። ዓይኑ ተከፍቶ በትክክል ማየት ሲችል፤ ደህንነት የሚገኘው በክርስቶስ በማመን እንጂ የሙሴን ሕግ በመጠበቅ እንዳልሆነ አወቀ። እምና ስለተቀበለውም ወንጌል ሕይወቱን እስከማጣት ድረስ።

"እውነተኛ ፈሪሳውያን ይሁኑም፤ አይሁኑም እያሉ ፈሪሳውያንን እየደጋገመ በኃይለኛ ቃል ይናገራቸው የነበረው ለምን ይሆን?" ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ግብዝች ከእውነተኛው ትምህርትና ከየዋህነት መንፈስ የራቁ በሌሎች ላይ የሚፈርዱ በልባቸው የተንከል ሃሳብ የሞላባቸው ስለነበሩ ነው (የማቴ. 15:7-8፤ 13:5-23)። እያሉ ፈሪሳውያንን ያወገዘበት ሌላው ምክንያት ተናግረው የማያደርጉ ራሳቸው መሸከም የማይችሉትን ሸክም በሌሎች ላይ የሚጭኑ ውጪያዊ ሥርዓትና ደንብ በመደንገግ የቅድስናን መንገድ ያቃሉ በመሆናቸው ነበር። እያሉ ትምህርታቸውንና ልማታቸውን እየጠቀሰ በመደጋገም ስለወቀሳቸው ይሆናል፤ ፈሪሳውያን እያሉ በመሰቀል ላይ ተስቅሎ እንዲሞት ከደገፉት ክፍሎች መካከል ሞኝቶች የሆኑት።

5. ሰዱቃውያን፤ እምነታቸውና የሃይማኖት ሥርዓታቸው

በክርስቶስ ዘመን ከነበሩት የአይሁድ አንቅስቃሴዎች ወይንም ክፍሎች መካከል ሁለተኛው "ሰዱቃውያን" ናቸው። ስለ ፈሪሳውያን የተጻፈውን ያህል ስለ ሰዱቃውያን የተጻፈ ታሪክ የለም። ለመጀመሪያ ጊዜ መኖራቸው በግልጽ የታወቀው ከባቢሎን ምርኮ በኋላ ሲሆን በደንብ የታወቁት ክርስቶስ በምድር በነበረበት ዘመን ነው። ሰዱቃውያን ከፈሪሳውያን እምነትና አቋም ጋር ብዙ የሚመሳሰሉበት ሁኔታዎች ቢኖራቸውም በዚያው መጠን ልዩነታቸውም በጣም የጎሳ ነው። ፈሪሳውያን ግትር የሆኑ ሕግ አጥባቂዎች ሲሆኑ ሰዱቃውያን ደግሞ ከተራው ህዝብ ጋር የማይቀላቀሉ ከበርቴዎች ወይንም ሀብታሞች ነበሩ። ሰዱቃውያን በጽሁፍ የሠፈረውን የሙሴን ሕግ ብቻ እንጂ የእባቶችን ወግ፤ ሥርዓትና ደንብ አይከተሉም ነበር። የሙሴን ሕግ በሚመለከት ጉዳይ ጥበቅ ስለሆኑ የሙሴን ሕግ የተላለፉትን ሁሉ ያለይቅርታ ይቀጣሉ። የሙሴን ሕግ ቃል በቃል ይወስዳሉ እንጂ እንደ ፈሪሳውያን የሕግን ትርጉም አይመለከቱም። ሰዱቃውያን በቤተ መቅደስ ውስጥ የከሆኑት አገልግሎት የነበራቸውና በቴሎሜያቸውም አክራሪዎች ነበሩ። "ከሞት በኋላ ሕይወት አለ" ወይንም "የሙታን መነሳት አለ" የሚለውን እምነት አጥብቀው የሚቃወሙ ናቸው (የማቴ. 22:23)። በሙሴ ሕግ ውስጥ ያልተጠቀሰውን ማንኛውንም እውነት የሚመስለውን ሀሳብ አይቀበሉም። በሙሴ የሕግ መጽሐፍት ስለ ሙታን መነሳት በግልጽ የተጻፈ ነገር ስለሌለ በሙታን መነሳት አያምኑም። ክርስቶስ እነዚህን ሰዱቃውያንን ስለ ሙታን መነሳት ሲያስረዳ እንዲህ አላቸው "ሳለ ሙታን መነሳት የሆነ እንደሆነ ግን እግዚአብሔር ሙሴን በቁጥቋጦ እሳት ውስጥ ምን እንደተናገረው ከሙሴ መጽሐፍ አላነበባችሁም? እኔ የአብርሃም አምላክ የይሴክቱ አምላክ የያዕቆብ አምላክ ነኝ ያለው ነው። ስለዚህ እግዚአብሔር የሆዋን አምላክ ነው እንጂ የሙታን አምላክ አይደለም፤ እናንተ ግን እጅግ ትሳታላችሁ" (ማር. 12:26-27)።

ሰዱቃውያን "ትንሳኤ የለም፤ መላእክትም የሉም፤ መንፈስም የለም" ብለው ያምናሉ (የሐዋ. 23:8)። መንፈስ አይኖርም የሚለብትን ምክንያት ሲያስረዱ "መንፈስ ከሥጋ ጋር አብሮ ይጠፋል" ይላሉ። ሰዱቃውያን ዋና ትኩረታቸው ጊዜያዊ በሆነው ቆሳቂላዊ ነገር ላይ ነው። ሰዱቃውያን ከተራው ሕዝብ በጣም

የራቁ፣ በእጅግነትና በደረጃቸው በሕብረተሰቡ ውስጥ ከፍ ብለው የሚታዩ ነበሩ። ከሚያስፈልጋቸው በላይ ሀብት ለራሳቸው ብቻ በመሰብሰብ ያከማቻሉ። የሌላው መራብና መቸገር ግን እያሳለባቸውም። የተጨቆኑ የተበዘበዙ ሰዎች የኑሮ ደረጃቸው እንዲሻሻል ለማድረግ ፍላጎትና ጥረት እይታይባቸውም ነበር። ጊዜያዊውን ነገር በመሰብሰብ ብዙ ስለሚደክሙ ዓይናቸው ደካማውንና የተራባውን እንዳያይ በቆላቁላዊ ነገር ታውሯል። ገንዘባቸውን አምላካቸው በማድረጋቸው በገንዘባቸው ኃይል የፈቀዱትን ነገር ማድረግ እንደሚችሉ ያምናሉ። በገንዘባቸው ሊያደርጉት ከሞከሩት አንዱ ተግባር የክርቦቶስን መቃብር ይጠብቁ ለነበሩት ወታደሮች ገንዘብ በመስጠት “የክርቦቶስን ራሳ ደቀ መዛሙርቱ በሌሊት መጥተው ሰርቀው ወበዱት” ብለው እንዲያው ማድረጋቸው ነው። በገንዘባቸው ኃይል የክርቦቶስ የትንሳኤ ኃይል ተቀባይነት እንዲያጣ ሞክረዋል።

2. የዘመኑ ሰዱቃውያን

በክርስቶስ ዘመን የነበሩትን ሰዱቃውያንን የሚመስሉ በእዚህም ዘመን እንዳሉ የታወቀ ነው። “ሞትና ትንሳኤ የለም” ብለው ቢያምኑም፤ በብዙ እቅጣጫ ሰዱቃውያንን ይመስላሉ። ይኸውም፤ ጊዜያዊ ወይንም ቆላቁላዊ ለሆነው ነገር ልባቸውን የሰጡ ናቸው። ባሉበት ሕብረተሰብ ውስጥ ባላቸው የኢኮኖሚ ተቋም ተደማጭነት ስላላቸው፤ የክርቦቶስ ወንጌል እንዳይስፋፋ ከፍተኛ አስተዋጽኦ የሚያደርጉ ናቸው። ሰዱቃውያንን ዓለምንና በውስጡ ያለውን መውደድ የሚያመጣውን ችግር በደንብ የገባቸው እይመሰሉም። መጽሐፍ ቅዱስን በምድራዊ ብልጽግና ላይ የሚያተኩር ሰው በሕይወቱ እውነተኛ እርካታ እንደሌለው ይናገራል። “በቃኝን” የማያውቅ፤ ባለው ደብ ብሎት መኖር የማይችል ነው። በብልጽግና ብዛት ደስታን የሚያገኝ ስለሚመበለው መሰብሰቡን እያቆምም። መከብብ 5:10 “ብርን የሚወድድ ሰው ብርን አይጠግበም፤ ባለጠግኑትም የሚወድድ ትርፉን አይጠግበም፤ ይህም ደግሞ ከንቱ ነው” ይላል።

አማኝ ይህንን ፈተና ካሸነፈ፤ ራሱን ችግር ላይ ይጥላል። ሃናንያና ለጳራ ተለክከለው የወደቁት በገንዘብ ምክንያት እንደ ሆነ ግልጽ ነው (የሐዋ. 5:1-11)። ስለዚህ ነው ሐዋርያው ጴጥሮስ “የልቡናችሁን ወገብ ታጥቃችሁ በመጠን ኦሩ” በማለት የሚመክረን (1 ጴጥ. 1:13)። የሐንስም ዓለምን እንዳንወድ ጥብቅ የሆነ ማሳሰቢያ ይሰጠናል። “ዓለምን ወይንም በዓለም ያሉትን አትውደጁ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘቡ መመካት ከዓለም ስለሆነ እንጂ ከላባት ስለሆነ ግንም ዓለምን ቢወድ የላባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። ዓለሙም ምኞቱም ያልፋል፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ግን ለዘላለም ይኖራል” (1 ዮሐ. 2:15-17)።

ምድራዊ ሀብት አገልግሎቱ ሰፊ ይሁን እንጂ አደገኛነቱም በዚያው መጠን ነው። “ገንዘብን መውደድ የከፋት ሁሉ ሥር ነውና እንዳንደችም ይህን ሲመኙ ከሃይማኖት ተሳስተው በብዙ ሰቃይ ራሳቸውን ወጉ” ይላል (1 ጢሞቴ. 6:10)። ያዕቆብም ይህን ሲያስረዳ “ወርቃችሁም ብራችሁም ዝንል፤ ዝንቱም ምስክር ይሆንባችኋል፤ ሥጋችሁንም እንደ እሳት ይበል።” ይላል (ያዕ. 5:3)። ሥጋዊ ብልጽግናን የሚመኙ ሁሉ ሳያውቁት ጠልፎ ከሚጥላቸው ወጥመድ ውበጥ ይገባሉ” (1 ጢሞ. 6:9-10)። ይህንን ነጥብ በሚቀጥለው ክፍል ላይ፤ ስለ ፈሪሳውያን እርሾ በንወያይ እንጠቅሳለን።

ቁጥር 1045

“በእርሾአቸው” እውነትን ይበርዛሉ (ከፍል አንድ)

“ጥቂት እርሾ ሊጡን በሙሉ ያስከዋል።” (ገላት. 5:9)

“ውሾች ቡሾሎች፤ እንዲሁም ድመቶች የድመት ግልገሎች እንዳላቸው ሁሉ፤ እግዚአብሔርም ትናንሽ እግዚአብሔሮች አሉት...”

“ትናንሽ አማልክት (እግዚአብሔርች) መሆናችንን መረዳት አስካልቻልን ድረስ... የእግዚአብሔርን መንግሥት መግለጽ እንችልም።”

“እግዚአብሔር ሰውን መጀመሪያ ላይ ሲፈጥረው ሰው እንዲሆን ሳይሆን አማልክት (እግዚአብሔር) እንዲሆን ነበር.....”

“ሰው ዓለምን ለመግዛት ሙሉ ኃይልና ሥልጣን አለው፤... የሚገዛውም ከአፋ በሚወጣው ቃል ነው። ከአፋ የሚወጣውም ቃል ከተፈጠረ ጀምሮ የእግዚአብሔር ቅባትና ኃይል ያለው ነው።”

“እግዚአብሔር በውስጣችሁ የለም፤ እናንተ ራሳችሁ እግዚአብሔሮች ናችሁ...”።

“በክርቦቶስ እካል ውስጥ አንድም ታማሚ (በሽተኛ) አይኖርም። ማንም፤ በሽተኛ... “ህዊል ፎር” (wheel chair) ላይ እያለ ወይንም ከሆስፒታል አልጋ ላይ ሆኖ አይነጠቅም። ከመነጠቃችሁ በፊት ሁላችሁም ትፈወሳላችሁ። ይህን እውነት “ከምህ ማን ነው?” ተብዬ ብጠየቅ፤ ስሜን የማውቀውን ያህል አውቃለሁ።”

ብዙዎቹን የሚያሳስቱ፤ እውነት መሳይ “እምነቶች” “የዘመኑ የሥነ መለኮት እርሾዎች” እነዚህንና እነዚህን የመሳሉ ናቸው።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን “ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ያለበት ምክንያት፤ የፈሪሳውያንና የሰዱቃውያን “እርሾ” በመንፈሳዊ ሕይወታቸውና እንዲሁም በአገልግሎታቸው ላይ የሚያበክትለውን ችግር ስለሚያውቅ ነው። ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ዘመን ከነበሩት የሃይማኖት ክፍሎች ሁሉ በይበልጥ የተቃወማቸውና በጠነከረ ቃል የተናገራቸው “ፈሪሳውያን” ነው። ምክንያቱም የእስራኤል ሕዝብ እውነተኛውን መሰህ እንዳያይና በእርሱ በኩል የመጣለትን የደህንነትን መንገድ እንዳይቀበል ከፍተኛ መሰናከል ይፈጥሩበት ስለነበረ ነው።

የአበራኤል ሕዝብ እደገኛቸውን እውቆ ከነርሱ አንዲጠነቀቅ ከርሱብ እውነተኛውን ባህሪያቸውንና ማንነታቸውን ገላልጦ ያሳይ ነበር። “ቀለ ብደ በፍቅርና በትህትና ልመልሳቸው” አላለም። ወይም “ብቃወማቸው የበለጠ ችግርና ሰደት ያስነሱብኝ ይሆናል” ብሎ በመፍራት ከነርሱ ጋር ተበማምቶ ለመኖር አልሞከረም።

1. ለህተቱን “ሰህተት” ማለት “ኃጢአት” አይደለም

በሰለጠነው ዓለም “ገምጋሚዎች” (critics) የሚባሉ አሉ። በዐሊዎች፣ አሐፊዎች፣ የፊልም ተዋንያን (actors) ወዘተ. እዋቂ በሆኑ “ገምጋሚዎች” ሥራቸው ይገመገማል። የከነ ጥበብ ሰዎች በሙያቸው እንዲያድገው እንዲወድቁ ወሳኝ፣ “የገምጋሚዎች ባለሙያዎች” የሚሰጡት ትችት ወይም “ረሳ” ነው። ለሌሎችም “ገምጋሚዎች” በብዙዎች ዘንድ ተወዳጅነት የላቸውም። በእንዳንድ ሰዎች ዘንድ ተወዳጅነት አይነሱባቸው እንጂ “ተጠቃሚው” ወይም “ተገልጋዩ” ሕዝብ ርካሽ ለሆነ ዕቃ ብዙ ዋጋ እንዳይከፍል የሚያስጠነቅቁት “እውነተኛውን” ለው ሰራሽ (artificial) ከሆነው መለየት እንዲችል የሚነግሩት ጥሩ መበሉት መጥፎ ነገር እንዳይገዛ የሚመክሩት ጠቃሚ የሆኑ የህብረተሰቡ አካል ናቸው። ምድራዊው ኑሯችን የተሳካና የተሟላ እንዲሆን የሚመክሩና የሚያስጠነቅቁ ሰዎች ካሰፈጉን፣ ለመንፈሳዊ ሕይወታችንም ምን ያህል ያስፈልጉን ይሆን? እውነተኛ ያልሆኑትን አስተማሪዎችና ነብያት እውነተኛ ከሆኑት ለይተን እንድናውቃቸው ሊረዱን የሚችሉ ሰዎች ከምንጊዜውም የበለጠ በሚያስፈልጉበት በእሁኑ ዘመን የሚያስጠነቅቁን አስተማሪዎች ያጣንበት ምክንያት ምን ይሆን? እውነቱን እውነት ካልሆነው መለየት እንድንችል የሚረዱን ሰዎች በመካከላችን ጠፍተው ባይሆን፣ ለህተቱን “ንህተት” ነው። ቢሉ፣ እውነትን ለመሸፈን በሚሞክሩ ሰዎች የሚደርሰባቸውን ጉዳት በመተመን ዝም ማለቱን በለመረጡ ብቻ ነው። በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ ልምዶች ሲፈጸሙ እያየን፣ እንዳንዶች ለራሳቸው እንዲመቻቸው ቃሉን ያለእግባብ እየበጨቁና እየሰነጠቁ ከአተረጓጎም ሕግ (Hermeneutics) ውጪ ተርጉመው ሲያቀርቡ እየሰማን “እኔን ምን አገባኝ? በእንዳንድ ሰዎች ዘንድ ለመጠላት ራሴን አጋልጤ ለምን እሰጣለሁ? በማለት ሁላችንም ዝምታን ከመረጥን ታዲያ በመካከላችን መታረም የሚገባውን ማን ሊያርም ነው? በፍርሃት ሁላችንም ዝም ካልን፣ ከእውነት መንገድ የወጣው ወደ እውነት እንዲመለስ ኃጢአተኛው ከሞት አንዲድን የሚያስጠነቅቀው ማን ነው? ሐዋርያው ያዕቆብ “ወንድሞቼ ሆይ! ከእናንተ አንዱ ከእውነት መንገድ ቢወጣና ሌላው ወደ እውነት መንገድ ቢመልስው ኃጢአተኛውን ከተሳሳተበት መንገድ የሚመለስ የኃጢአተኛውን ነፍስ ከሞት እንደሚያድንና የብዙ ኃጢአቱም ይቅርታ እንደሚያስገኝለት ይወቅ” (ያዕ. 5:19-20) ይላል።

መናፍቃውያን ከምንጊዜውም የበለጠ በበዙበት በእሁኑ ዘመን የፈረሳውያን እርሾ አብያተ ክርስቲያናትን እየበከሉ ስናይ፣ በተለይ አስተማሪዎች የሆንን እውነቱን እውነት ከሚመስለው መለየት እንዲችሉ ክርስቲያናችን የማስጠነቅቅ ኃላፊነት አለብን። አማኞች “ከእውነት መሳሪያ እምነቶች” እንዲጠነቅቁ ማድረግ፣ “ከሌላው ሰው ላይ ጣትን መጠቀም” የሚመስላቸው ሰዎች አይጠፋም። “ከእናንተ ላይ እንዳይፈረድባችሁ በማንም ሰው ላይ አትፍረዱ” (የማቴ. 7:1) የሚለው ቃል “መናፍቃውያን ከመሰመር የወጣውን ትምህርታቸውን ሲያስፋፉ እያቸሁ ዝም በሏቸው” ማለቱ እንዳልሆነ መረዳት ያስፈልጋል። ይህ እውነት ቢሆን ኖሮ ከእኛ የበለጠ የቅድለና ሕይወት የነበረው ጳውሎስን አሊማስን “አንተ የዲያባሉን ልጅ የእውነት ሁሉ ጠላት፣ ግብረኛና ክፉት ሁሉ የሞላበህ ተጥተኛውን

የእግዚአብሔርን መንገድ ማጣመም አትተውምን? አሁንም እነዚህ የእግዚአብሔር እጅ ይመታሃል፤ ዕውርም ትሆናለህ፤ ለጥቂት ጊዜም የኤሌይን ብርሃን አታይም” ብሎ በኃይል ቃል ባልተናገረውም ነበር (የሐዋ. 13:10-11)። እንግዲህ ሁሉም “እኔን ምን አገባኝ” ብሎ ዝም ካለ፣ እውነት ያልሆነውን ትምህርት የሚያስተምሩ አስተማሪዎች እንዴት ተሰይተው ይታወቃሉ? እውነተኛውን ወንጌል በማቅረብ በቅንነት የሚያገባለትን አገልጋዮች ለጥቅም ሊሉ ከሚያገለግሉት አንዴት መለየት ይቻላል? “የክርስቲያን ባንዲራ እስካውለበለብን ድረስ፣ ልዩነታችንን ከማጥፋት ይልቅ ልንገነግግ በምንችላቸው ነጥቦች ላይ በመተባበር ለእንደነታችን ሰንል ለህተትን እንዳለን ማለፍ፣ ወይም መተው እለብን” የሚለውን እባባል እንደ መመሪያ አድርገው የተቀበሉ አሉ። ነገር ግን ይህን ዓይነት እምነት የሚያመጣው ውጤት “አንድነትን” ሳይሆን፣ በእርግጥ እርሾ እውነትን ለሚበርዙ መናፍቃውያን አማኝን ከቀናው መንገድ እንዲያስቱ ዕድል የሚሰጥ ነው። ጳውሎስ ለኤፌሶን ሽማግሌዎች ባደረገው የመለከባቸው ገግግር ላይ - “... መንፈስ ቅዱስ እናንተን የመንጋው ጠባቂ አድርጎ ሾሟችኋል፤ እንግዲህ ለራሳችሁና ለመንጋው ተጠንቀቁ፤ ጌታ ሰገዛ ደሙ የዋሻችን ቤተ ክርስቲያን ጠብቁ። እኔ ከሄድሁ በኋላ ለመንጋው የማይራሩ እንደ ተኩሳ ዉካኞች የሆኑ ሰዎች እንደሚገቡባችሁ ወውቃለሁ” (የሐዋ. 20:28-29) በማለት መንጋውን የመጠበቅ ኃላፊነት ባለባቸው ባደራጁ ብርቱ የሆነ ማስጠነቅቂያ ሰጠ። ይህ ምክር ጠቃሚነቱ ለኤፌሶን ሽማግሌዎች ብቻ ሳይሆን፣ ለእኛም ጭምር ነው።

2. “የፈረሳውያንና የሰዱቃውያን እርሾ”

ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ዘመን ሲያስተምር ብዙ ጊዜ ልዩ ልዩ ምሳሌዎችን ይጠቀም ነበር። ይህን የሚያደርግበት ዋናው ምክንያት የሚያስተምረው ትምህርት ለአድማጮች እንዳይበልሽ ወይም እንዲጣፍጥ ለማድረግ ሳይሆን፣ ሊያስተላልፍ የሚፈልገው አሳብ የበለጠ ግልጽ እንዲሆንላቸው በማለብ ነው። ይሁን እንጂ፣ ብዙ ጊዜ ምሳሌዎቹን በትክክል ባለመረዳት፣ ክርስቶስ ሊያስተላልፍ የሚፈልገውን መልዕክት ብዙዎች ይሰቱት እንደነበረ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አናያለን። ከሌሎቹ የተሻለ መንፈሳዊ መረዳት ወይም ዕውቀት አላቸው ተብለው የሚገመቱት የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት እንኳን የምሳሌው ትርጉም ሳይገባቸው ቀርቶ “ምን ማለቱ ነው?” ብለው የጠየቁበት ጊዜ እንደነበር እናውቃለን። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ሲላቸው፣ “ይህን የተናገረው ምናልባት እንጂራ ባለመያዛችን ምክንያት ይሆናል” ብለው እንዳሰቡና እርስ በርሳቸውም እንደተነጋገሩ እናውቃለን (የማቴ. 16:6-7)። ኢየሱስ “እርሾ” ሊል ሊጥ ውስጥ የሚጨመረውን፣ ሊጡ እንዲበካ የሚያደርገውን እርሾ ማለቱ አልነበረም። እንግዲያውስ ደቀ መዛሙርቱን “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ሲላቸው፣ ምን ለማለት ፈልጎ ይሆን? ደቀ መዛሙርቱ ወደ ባሕር ማዶ በተሻገሩ ጊዜ ለምሳሌ ሆነ ለራት የሚሆን እንጂራ ረስተው አልያዙም ነበር። እንጂራ አለመያዛቸውን ሲረዱ፣ ራሳቸውንም ሆነ ሕዝቡን ለመመገብ እንጂራ ከየት ማጥፋት እንደሚችሉ በላባወቁ በጣም ተጨንቀውና ተረብሸው ነበር። በዚህ ወቅት ነው ኢየሱስ “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” የሚለውን ምክር የሰጣቸው።

“እርሾ” የሚለው ቃል ሁለት ዓይነት ትርጉም እንዳለው እናውቃለን። ይኸውም 1ደኛው “የባካ ሊጥ” ማለት ነው። ዳቦ ወይም እንጂራ ለመጋር ሊጡ እንዲበካ ሁልጊዜ “እርሾ” ይጨመርበታል። ኢየሱስ “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ሲላቸው ደቀ መዛሙርቱ በዚያን ወቅት በእዕምሯቸው ውስጥ

ይመላለስ የነበረው ረስተው ሳይዙ በለቀሩት እንጀራ ስለነበረ ሊጥ ውስጥ የሚጨመረውን “እርሾ” ያለ መስፈቻው ነበር። ይህንን ታዲያ ከእንጀራ አለመያዛቸው ጋር እንዴት ሊያያዙት ቻሉ? ብለን እንጠይቅ ይሆናል። በወቅቱ እንጀራ ካልያዙ የግድ ዝቦ ሄደው መግዛት ነበረባቸው። በአይሁድ ወግና ደንብ አይሁዳዊ የሆነ ሁሉን አረማውያን የጋጉትን እንጀራ እንደማይበላ የታወቀ ነው። በሌላውም ሊያሰሉ “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ሲላቸው “አረማውያን የጋጉትን እንጀራ ገዝታችሁ በመብላት ራሳችሁን እንዳታረክሱ” ያላቸው መስፈቻው ነበር። ይሁን እንጂ፤ ሊያሰሉ የተናገረው እነርሱ እንዳስቡት ሊጥ ውስጥ በሰሚጨመረው “እርሾ” ሳይሆን አደገኛ ሰለሆነው የባውን ሕይወት ወይም እምነት ሊበርዝና ሊያበላሽ ስለሚችለው “እርሾ” ነበር። 2ኛው “የእርሾ” ትርጉም፤ “የክፉ ነገር ተጽእኖ” (evil influence) ማለት ነው። በአይሁዳውያን ዘንድ “እርሾ” ሁልጊዜ የመጥፎ ነገር ምሳሌ ነው። የደቀ መዛሙርቱ አዕምሮ በወቅቱ ያረፈው ተቆርሶ በሚበላው እንጀራ ላይ በለነበረ እንጀራ ባለመያዛቸው ምክንያት መጨነቃቸውን አይቶ ሊያሰሉ እንዲህ ሲል ወቀላቸው። “እናንተ እምነት የተረላችሁ እንጀራ በላይ ነው ብላችሁ በእምነት እርስ በርስላችሁ ትጋግራላችሁ? ገና የማታስተውሉ ናችሁ? እምነት እንጀራ ለእምነት ሺ በው አንደበቃና የተረፈውን ፍርፋሪ ምን ያህል መሰብ ሙሉ እንዳሳችሁ አታስታውሱም? እንዲሁም በባት እንጀራ ለአራት ሺ በው አንደበቃና የተረፈውን ፍርፋሪ ምን ያህል መሰብ ሙሉ እንዳሳችሁ አታስተውሉም? እንዲህ ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ ብዬ በነግራችሁ ስለ እንጀራ አለመሆኑን እንዴት አታስተውሉም?” አላቸው (የማቴ. 16:8-11)። ሊያሰሉ “ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠንቀቁ” ሲል፤ ስለ እንጀራ መናገሩ ሳይሆን ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን በሚያስተምሩት የተሳሳተ ትምህርት ምክንያት መንፈሳዊ ሕይወታቸው እንዳይበላሽ ማበጠንቀቁ ነበር።

3. ጥቂት እርሾ ሊጡን በሙሉ የማበካት ኃይል አለው

ትንሽ እርሾ ሊጡን ሁሉ እንደሚያበካው ጥቂት መጥፎ ነገርም መልካም የሆነውን ነገር እንደሚያበላሽ የታወቀ ነው። “እርሾ” ሊጥ ውስጥ ሲጨመር ምንም ያህል ትንሽም ቢሆን በማይታይ ሁኔታ የእንጀራውን ጣዕምና መልክ ሊለውጠው እንደሚችለው ሁሉን እውነትነት የሌለው “የሥነ መለኮት እርሾ” ከመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ጋር ሲደባለቅ ሳይታወቅ እውነትን ከመበረዝ አልፎ ያጠፋዋል። ውሸት ከእውነት ጋር ሲቀየጥ እውነትን ስለሚመስል፤ ሐሰተኛነቱ በግልጽ ስለማይታይ አደገኛ ነው። ለምሳሌ፤

- “በዘፈን መደክስ” ከመንፈሳዊነት ጋር ስለማይሄድ፤ አማኞችን በቀላሉ እያሳስታቸው።
- “በመዝሙር መደክስ” ግን እምልኮት ስለሚመስል፤ ብዙ የሞህ ክርስቲያኖችን ያሳስታል።
- “እየዘፈኑ እስከሰታ መውረድ” ዓለማዊነት ስለሆነ፤ አማኞች በቀላሉ አይሞኙም።
- “እስከሰታ ከማሽብሽብ” ጋር ተደባልቆ ሲቀርብ ግን እንደ እምልኮት ስለሚታይ፤ እሁንም ብዙዎችን ያሳስታል። እግዚአብሔርን በማክበር ፈንታ ሰው የዘፈን አዕምሮቱን የሚወግዝበት መንገድ ያደርገዋል።

- “ውሸት” ኃጢአት መሆኑ በግልጽ ስለሚታወቅ፤ ክርስቲያኖች ራሳቸውን “ከውሸት” ይጠብቃሉ።
- እግዚአብሔር ያላደረገውን “አደረግ” ማለት ግን “መዋሸት” ቢሆንም፤ እንዳንድ ክርስቲያኖች “እግዚአብሔርን እስካከበር ድረስ ምንም ዓይደለም” ብለው እንዲያስቡ በማድረግ ያሳስታል።

ከላይ እንዳየነው ከእውነት ጋር የተደባለቀውን “ውሸት” ለይቶ ማወቅ በጣም አስቸጋሪ ነው። ሊያሰሉ ደቀ መዛሙርቱን ከሥጋ ፍትወትና ከሥርቆት (የራሳቸው ያልሆነውን ከመውሰድ) እንዲጠነቀቁ አልመከራቸውም። የነዚህ ኃጢአቶች አደገኛነታቸው በግልጽ ስለሚታይ ማስጠንቀቂያ መስጠቱ ይህን ያህል አስፈላጊ አልነበረም። በጣም አደገኛ የሚሆኑት ከእውነት ጋር ተደባልቀው የሚቀርቡት ሰዐይን ጎልተው የማይታዩ እውነት የሚመስሉ ነገሮች ናቸው። ክርስቲያኖች የበለጠ መጠንቀቅ የሚገባቸው ወንጌል የሚያጣምሙ አስተማሪዎች በቃልም ሆነ በሚጽፏቸው መጽሐፍታቸው ከሚያስተላልፉት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ካልሆኑ ትምህርቶች ነው። ከጥንትም ጀምሮ ቤተ ክርስቲያንን ችግር ውስጥ የሚከቷት ከውጪ የሚመጡት ሳይሆኑ፤ ከቤተ ክርስቲያን ውስጥ፤ ካሉት ምዕመናን መካከል የሚፈልቁት እንግዳ ትምህርቶች ናቸው። በሥነ መለኮት፤ ጤናማ ያልሆኑ እንዳንድ አስተማሪዎች፤ በተለያዩ ጊዜ ጤናማ ያልሆኑ መጽሐፍትን ጽፈው እውጥተዋል። እንዳንዶቹ ተጽፈው ከወጡ ብዙ ዓመታት ያላፋቸው ሲሆኑ፤ በነዚህ ረጅም ዕመታት ጸሐፊዎቹ በአዕምሮና በመንፈሳዊ ሕይወታቸው በመብላቸው ምክንያት ብዙ ነገሮቻቸው ተለውጧል። የሥነ መለኮት እቋማቸው ተበተካከሏል። ከዚህ በፊት “ልክ ነው” ብለው እምነውባቸው ያስተላለፏቸውን ትምህርቶች በሚቀጥሉት መጽሐፍታቸው “ተሳሳቶ ነበር” ብለው እርመውና አስተካክለው ጽፈዋል። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆን የታወቀው “ሞቴሌቪክንን ሰባኪ” የነበረው ጂም ቤክር ነው። ጥንት “ልክ ነኝ” ብሎ ያስተላልፍ የነበረውን ትምህርት ወህኒ ቤት ገብቶ ከወጣ፤ በመንፈሳዊ ሕይወቱ ከበለለ በኋላ የእምነት አቋሙን እንዳስተካከለ በመጽሐፍ አቅርቧል። ታዲያ ይህንን እውነት ሳንመረምር እንደ ጂም ቤክር ያሉት ለዎች ከዚህ በፊት ያስተማሯቸውን ትምህርቶች የጻፏቸውን መጽሐፍት ትክክል መሰለውን በአማርኛ ተርጉመን ማቅረብ ራሳችንና ወገኖቻችንን ለስህተት ትምህርቶች ማጋለጣችን ይሆናልና ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ይገባናል።

ሊያሰሉ ደቀ መዛሙርቱን ያበጠነቀቃቸው ለመሆኑ ከምን ዓይነት “እርሾ” ይሆን? ፈረሳውያን ከሌሎች ተለይተው የሚታወቁበት እንደኛው የእምነት አቋማቸው “በሙሴ ሕግ አክራሪነታቸው” ነው። ከእግዚአብሔር ጋር የተቀራረበ ግንኙነት ለመፍጠር፤ ደህንነትን ለማግኘት፤ በረከቱን ለመቀበል የሃይማኖትን ሥርዓት ማጥበቅ፤ የሙሴን ሕግ መፈጸም አስፈላጊ ይመስላቸው ነበር። ከውስጥ የሕይወት ለውጥ ይልቅ ውጭያዊ በሆነው የሃይማኖት ሥርዓት ላይ ትኩረት ይሰጡ ነበር። በክርስቶስ ምሕረትና ጸጋ በመደገፍ ፊንታ “ብዙ በኅ ነገር ብንሠራ፤ ጽድቅን ለመፈጸም በኃይል ብንጥግር፤ የእግዚአብሔር ልብ ወደ እኛ ይሳጣል” ብለው ያምኑ ነበር። በመሠረቱ በእግዚአብሔር ጸጋ እንዳንደገፍ የሚያደርገን ማንኛውም እምነት፤ ከእግዚአብሔር ያሽሽናል እንጂ ወደ እግዚአብሔር እንድንጠጋ አያደርገንም። ሐዋርያው ጳውሎስ “ጥቂት እርሾ ሊጡን በሙሉ ያበካዋል” ይላል (ገላት. 5:19)። እንዲሁም በ1ኛ ቆሮ. 5:6-7 “...እርግጠኛ እርሾ አስወግዱ፤ ምክንያቱም የፋሲካችን በግ የሆነው ክርስቶስ ስለ እኛ ተበውቷል። ስለዚህ ዕመጽና ክፉት በሞላበት በአሮጌ እርሾ ሳይሆን እርሾ በሌለበት ቅንነትና እውነት በሞላበት ቂጣ በዓላችንን እናክብር” ይላል።

4. የገላትያ ቤተ ክርስቲያንን እምነት የበረዘ

የፈረሳውያን እርሾ

ሐዋርያው ጳውሎስ የገላትያንን ምዕመናንን ደህንነት በክርስቶስ ብቻ እንደሚገኝ በጸጋው ብቻ መጻን እንደሚችሉ ጥሩ አድርጎ አሳውቋቸው ነበር። “ደህንነት ከእርሱ በቀር በሌላ በማንም የለም፤ ምክንያቱም እኛ ልንድንበት የሚገባን ሕግለሰብ ለበጋች የሰጠው ስም ከእርሱ በቀር በመላው ዓለም ማንም የለም” (ዮሐዋ. 4:12) የሚለውን ቃል ሙሉ በሙሉ ተቀብለውት ነበር። ነገር ግን እርሱ አበተምሯቸው ከአጠገባቸው ዞር ሲል፤ “ጁድዮዘርስ” የተባሉ፤ አንዳንድ ከአይሁድ እምነት ወደ ክርስቲና የመጡ አማኞች በአዲስ ትምህርታቸው ቤተ ክርስቲያንን ማመስገን የደህንነትን መንገድ መቀልበስ ጀመሩ። እነዚህ ጁድዮዘርስ ከውጪ የመጡ ሳይሆኑ፤ እነዚያው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የነበሩ ምዕመናን ናቸው። “ለመጻን መገረዝ እንዲሁም የሙሴን ሕግ መጠበቅ አለባችሁ” እያሉ ያስተምሩ ነበር። ይህንን ሲያደርጉ የክርስቶስን መስቀል ከፈታቸው ዞር ማድረጋቸው፤ የተዘረጋላቸውን የደህንነት መንገድ ማቃለላቸው፤ ደህንነት በሌላ መንገድ ይገኛል ማለታቸው እንደሆነ አላወቁትም ነበር። ለዚህ ነው ጳውሎስ “በዓይኖችህ ፊት ሊየሱስ ክርስቶስ እንደ ተሰቀለ ሆኖ ተሥሎ ነበር፤ ለእውነት እንዳትታዘዙ እዚያም ያደረገዎትሁ ማን ነው?” ብሎ የጠየቃቸው (ገላት. 3:1)። የገላትያን ክርስቲያኖች ለመሆኑ ምን ነካቸው? እንዴት ቶሎ መለወጥ ችሉ? ብለን መጠየቃችን አይቀርም። ቶሎ መለወጣቸው እኛን ብቻ ሳይሆን፤ ጳውሎስንም አስደንቆታል። “በክርስቶስ ጸጋ ከጠራችሁ አምላክ እንዲህ ፈጥሮችሁ መለየታችሁና ወደ ሌላ ወንጌል መሄዳችሁ ያስደንቀኛል” አላቸው (ገላት. 1:6)። ቶሎ መለወጥ ያላደጉ ሰዎች ስህረ ነው። በእስተላባባቸው፤ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ያላደጉ ሰዎች አዲስ ነገር ሲያገኙ ቶሎ ይቀለባሉ። እነዚህ ጁድዮዘርስ “አዲስ መገለጥ፤ አዲስ ራዕይ አግኝተናል፤ ጳውሎስ ያላወቀውን አዲስ ትምህርት አውቀናል” በማለት ምዕመናኑን ያወናብዱት ነበር።

እነዚህ “ጁድዮዘርስ” ይስተኩሩት የነበረው ወንጌል ጳውሎስ ከጠበካቸው ወንጌል በጣም የተለየ እንደነበረ እናውቃለን። ለዚህ ነው “... እኛም ብጋሆን ወይም የሰማይ መልአክም እንኳ ቢሆን እኛ ከሰበክነትህ የተለየ ወንጌል ቢሰጠዝላችሁ የተረገመ ይሁን” ያላቸው (ገላት. 1:8)። ጁድዮዘርስ የገላትያን ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን ልብ ለመላብ የቻሉበት አንደኛው መንገድ መልዕክተኛውን ከመልዕክቱ ለይተው በመምታት ነበር። ይኸውም መልዕክቱ ተቀባይነት እንዳይኖረው በተቻላቸው መጠን ጳውሎስን ለገላትያን ምዕመናን ቆሻሻ አድርገው መላል ነበረባቸው። ስለ ጳውሎስ መጥፎ ወሬ በማውራትና በማበወራት በጳውሎስና በገላትያን ምዕመናን መካከል ቀደም ሲል ለጳውሎስ የነበራቸው ከፍተኛ ፍቅር እንዲጠፋ አደረጉ። ይህንን ስለተረዳ ነው ጳውሎስ “እነዚህ በፊት የነበራችሁ ደስታ ሁሉ የት ሄደ? ቢቻልበ ዐይኖቻችሁን እንኳ አውጥታችሁ እንደምትሰጡኝ እኔ ራሴ እመስክርላችኋለሁ። ታዲያ እሁን አውነትን ስለ ነገርሁለችሁ ጠላታችሁ ሆኜ ተገኝታለሁ?” ብሎ የጠየቃቸው (ገላት. 4:15-16)። የዘመኑ ጁድዮዘርስም ይህንኑ ዘዴ ይጠቀሙበታል። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ ልምምዶች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሲፈጸሙ ሲያዩ “ልክ አይደለም” የሚሉ፤ “አምላክታችን ሥርዓት እይልቀቅ” ብለው የሚመክሩ፤ ምክራቸው ተቀባይነት እንዳያገኝ “የመንፈስ ቅዱስ ተቃዋሚዎች” የሚል ስም ያወጡላቸዋል። አንዳንድ የዋሆች እውነት እየመለላቸው እነዚህን ወንድሞች ሲሸሹ ይታያሉ። ይህን ሲያደርጉ የሚሳዱት መከራዎቹ ሳይሆኑ፤ ምክር በማጣት ከተሳሳተ ልምምድ ውስጥ የሚገባው “የዋሁ ሕዝብ” ነው።

ጳውሎስ የገላትያ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን በመልካም ሁኔታ የጀመሩት ሩጫ በመልካም እንዳይቀጥል፤ ለእውነት እንዳይታዘዙ ያደረጋቸው ትምህርት ከእግዚአብሔር የመጣ እንዳልሆነ ከገለጸላቸው በኋላ፤ “ጥቂት እርሾ ሊጡን ሁሉ ያበካዋል እንደሚባለው ነው። ነገር ግን ከቶ ሌላ አላብ እንደማይኖራችሁ ስርግጠኛ ሆኜ በጌታ እተማመናለሁ። ግራ የሚያጋዝችሁ ማንም ቢኖር ቅጣቴን ይቀበላል” አላቸው (ገላት. 5:9-10)። ጳውሎስ ጥቂት እርሾ ሊያደርስ የሚችለውን ጉዳት በመጥቀስ ያስጠነቀቀው የገላትያን ብቻ ሳይሆን፤ የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን ጭምር ነው። “ጥቂት እርሾ ሊጡን ሁሉ እንዲያበካ አታውቁምን? እንግዲህ ያለ እርሾ እንጻጻችሁ እዲሉን ሊጥ ትሆኑ ዘንድ አሮጌውን እርሾ እሰወግዱ” ይላቸዋል (1 ቆሮ. 5:6-7)። የገላትያ ቤተ ክርስቲያንን ያበላሸ “ጥቂት እርሾ” ሌላ ነገር ሳይሆን፤ “ለመጻን የሙሴን ሕግ መጠበቅና እንዲሁም መገረዝ ያስፈልጋል” የሚለው ትምህርት ነው።

በእኛ ዘመን ያሉት ጁዲዮዘርስ ለመሆኑ እንዴት ዓይነት ይሆኑ? ከአይሁድ እምነት ወደ ክርስቲና እምነት የመጡ አይደሉም። እንዲሁም “ለመጻን የሙሴን ሕግ መጠበቅና መገረዝ ያስፈልጋል” ብለው አያበተምሩም። ያሁኖቹ መንፈስ ቅዱስን በመጠቀም ብዙ መስመር የለቀኑ ትምህርቶችን ያስተምራሉ። የፕፕቶቹ “በጸጋው መጻናቸውን” በመቀበል ፈንታ “በባን ሥራችን በራሳችን ቅድስና እንድናለን” ሲሉ፤ የዘመኑ ጁዲዮዘርስ ግን “በጸጋው ድኅናል፤ ለሆነኛም፤ እኛ ምንም የምናደርገው ነገር የለም” በማለት አማኞች የፈቀዱትን እንዲያደርጉና እንዲኖሩ ነጻነት የሚሰጡ ናቸው። የቅድስና ሕይወት ለትኩሩ ተብለው የተከለሰሉ ይመስል፤ በጋጢለት የሚኖሩ ናቸው። ሐዋርያው ጳውሎስ እንደነዚህ ዓይኖቶቹን “ከክርስቶስ ተለይተው፤ ከጸጋው የራቁ ናቸው” ይላቸዋል (ገላት. 5:4)።

ቁጥር 105/6

“በእርሾአቸው” እውነትን ይበርዛሉ (ክፍል ሁለት)

5. የዘመኑን “ፈረሳውያንና ሰዶቃውያን የሥነ መለኮት እርሾ”

በዘመናችን የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እምነትና አቋም የሚበርዝ ብዙ ዓይነት “የፈረሳውያን የሥነ መለኮት እርሾ” እንዳለ እናውቃለን። ሁሉንም ለመበርከር ቦታና ጊዜ ስለማይበቃን ሁሉን ብቻ ለማየት እንሞክራለን። ዓላማችንም መግቢያው ላይ እንደገለጽነው በእምነት አቋማቸውና ልምምዳቸው ከእኛ የተለዩትን ለመቃወም ሳይሆን እውነት የሆነውን እውነት ካልሆነው መለየት ላቃታቸው እውነቱን ለማሳየት ብቻ ነው። መሠረታዊ የሆኑ የእምነት ትምህርቶች በዘመኑ “የሥነ መለኮት እርሾ” ሲበረዙ እንዲሁም መስመር የለቀቁ ልምምዶች ሲፈጸሙ ሰናይ ሲገባጠሙና ዘንድ ተጠያቂዎች ስለምንሆን “ስዎች ቅር ይላቸዋል” ብለን ወይም ይጠሉናል ብለን በመፍራት ብቻ ዝም ማለት አንችልም። “ከእናንተ አንዱ ከእውነት መንገድ ቢወጣን ሌላው ወደ እውነት ቢመልሰው ራሱን አትጠራም” ብለው ይላሉ (ዮሴፍ 19፡20)። የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ከተመሠረተችበት ቀን ጀምሮ በልዩ ልዩ ዓይነት ተቃዋሚ ኃይሎች ተፈትና ያለፈች ናት። ቤተ ክርስቲያን ከተመሠረተችበት ጊዜ ጀምሮ ህልውናዋን የሚፈታተኑ ሁለት ዓይነት የተቃዋሚ ኃይሎች አሏት።

(1ኛ) የውጪ ተቃዋሚ ኃይል

የውጪ ተቃዋሚ ኃይሎች እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ አገላለጽ “...ለመንጋው የግድረሩ እንደ ተኩላ ጨካኞች የሆኑ ሰዎች” (የሐዋ. 20፡29) “እግዚአብሔር የለም” የሚሉ የክርስቲና እምነት ጠላቶች የሆኑ ተጠራጣሪዎች፤ ጥንቆላና ከክብ ቆጠራ የሚለማመዱ ልዩ ልዩ አምልኮ ያላቸው ናቸው። እነዚህ ኃይሎች አቋማቸውና አሠራራቸው የተሠወረ ስላልሆነ “እውነት” መስለው ክርስቲያናትን ያሳስታሉ ተብለው የሚታሰቡ አይደሉም። የክርስቲናን እምነት ከላይ ከጠቀስናቸው ክፍሎች መለየት ይህን ያህል አስቸጋሪ አይደለም። ተቃውሟቸውና

ውጊያቸው ግልጽና ፊት ለፊት በመሆኑ እነዚህን ኃይሎች ለመከላከል ይህን ያህል አስቸጋሪ አይደለም። ስለዚህ አደገኛነታቸው ውስን ነው።

(2ኛ) የውስጥ ተቃዋሚ ኃይል

እነዚህ የተቃዋሚ ኃይሎች ከውጪ የሚመጡ ሳይሆኑ ከውስጥ የሚነሱ ናቸው። ጳውሎስ “...ጠማማ ነገርን የሚናገሩ ሰዎች በመካከላችሁ እንዲሁ እኔ አውቃለሁ...” ያላቸው እንደነዚህ ዓይነቶች ነው። የሳሪይቱም ቤተ ክርስቲያን ከነዚህ ከሁለት ተቃዋሚ ኃይሎች ነጻ አይደለችም። ከነዚህ ከሁለት ተቃዋሚ ኃይሎች መካከል የበለጠ ለቤተ ክርስቲያን አደገኛ የሆነው ከውጪ የሚመጣው ሳይሆን ከውስጥ የበቀለው ኃይል ነው። የመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ በግልጽ በሚታይበት ለካባቢ ብዙ ጊዜ አንዳንድ “ዕውነት መሳይ እምነቶችና ልምምዶች” በብዛት ይታያሉ። የእግዚአብሔር መንፈስ በሚያስደንቅ ሁኔታ ሲገለጽ ሰይጣን እጁን አጣምሮ ቁጭ ብሎ አያይም። እርሱም ከምንጊዜውም የበለጠ የራሱን እንቅስቃሴ ያደርጋል። ከሚያደርጋቸው እንቅስቃሴዎች መካከል አንደኛው መንፈሳዊ እንቅስቃሴ የሚመስሉ እንክርዳዶችን (እንግዳ ትምህርቶችን) እየፈጠረጠ በአማኞች መካከል መዝራት ነው። ይህን ዓይነቱ ችግር በሐዋርያትም ዘመን ነበር። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ “እኛ ብንገን ወይም የሰገደ መልእክም እንኳ ቢሆን እኛ ከሰበክነትህ የተለየ ሌላ ወንጌል ቢበብክላችሁ የተረገመ ይሁን” ያለው (ገላት. 1፡8)። ለህሰተኛ ትምህርት መበራከት ምክንያት ከሆኑት መካከል አንደኛው ክርስቲያናት የእውነትን ቃል ለመስማት ያላቸው ፍላጎት እየቀነሰ መምጣቱ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ እንደነዚህ ዓይነቶች ሲጽፍ “ሰዎች ንጹሁን ቃል ለመስማት የማይፈልጉበት ጊዜ ይመጣል፤ ነገር ግን ለወራ በመገምገሚያ እነርሱ ራሳቸው የሚወድዱትን ነገር የሚነግሯቸውን አስተማሪዎች ይሰበክሳሉ። እውነትን መስማት ትተው ተረትን መስማት ይወጃሉ” ይላቸዋል (2 ጢሞ. 4፡3-4)። በዘመናችን ቤተ ክርስቲያንን መስመር ያስለቀቁ ልዩ ልዩ “እርሾዎች” እንዳሉ እናውቃለን። ሁሉንም ዘርዝረን ለማቅረብ ጊዜና ቦታ ስለማይበቃን ምሳሌ እንዲሆን ሁሉን ብቻ ከዚህ ቀጥሎ እንመለከታለን።

(5.ሀ.) “ትናንሽ “እግዚአብሔር” (አማልክት) ነፃ”

ከውስጥ የሚበቅሉት ኃይሎች ከሚያስተምሩት ትምህርት አንደኛው “ክርስቲያናት አማልክት (እግዚአብሔር) ናቸው” የሚል ትምህርት ነው። የሞሪመን ሃይማኖት ተከታዮች ራዕያቸውን ከተከተሉና ራሳቸውን ለመሪዎቻቸው ካስገዙ አንድ ቀን አማልክት (እግዚአብሔር) እንሆናለን ብለው ያምናሉ። ሞሪመኖች “አንድ አምላክ ብቻ አለ” ሳይሆን “ብዙ አማልክት አሉ” ብለው ያምናሉ። ስለሆነም ታማኝ የሆኑት ሞሪመኖች መጨረሻ ላይ “ኢየሱስ እምላክ እንደሆነው እኛም እምላክ እንሆናለን” ብለው ያምናሉ። ይህ የሞሪመን ሃይማኖት በጆሴፍ እስሚክ ከተቋቋመበት ከ1830 ዓ.ም (እ.ኤ.አ) ጀምሮ በዓለም ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ተቀባይነት ያላገኘ የሃይማኖት ክፍል እንደሆነ ይታወቃል። መዘንጋት የሌለበት ነገር ቢኖር ሞሪመኖች “ሰው አምላክ ይሆናል” ሲሉ ከሞተ በኋላ እንጂ በሕይወት እያለ እንዳልሆነ ነው። የሚያሳዝነው በክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሰው ስምድር እያለ “አማልክት ይሆናል” ብለው የሚያምኑ መኖራቸው ነው። ይህን ዓይነት እምነት ያላቸውን አሚሪካውያንን ስም ብንዘረዝር ደስ ይለን ነበር። ይሁን እንጂ አንድ አምላክ የሚያምኑባቸውን አንዳንድ ሰዎችን ቅር እናስኛለን በማለት ሰማቸውን ሳንጠቅስ አልፈናል። ይሁን እንጂ አንዳንዶቹ

ከጻፉት ጽሁፍ፣ እንዲሁም ካስተማሩት ትምህርት ውስጥ ከዚህ በታች ጥቂቶችን ጠቅሰናል። ትምህርታቸው ምን ያህል መስመር የለቀቀ መሆኑን መረዳት እያቅተንም።

ለመሆኑ ይህንን ትምህርታቸውን የመሠረቱበት ጥቅሶች የትኞቹ ይሆኑ?

“...በሕጋችሁ ለናንተ እግልክት ናችሁ እልሁ የሚል ተጽፎ የለምን? የእግዚአብሔር ቃል የማይሻር መሆኑ የታወቀ ነው እንግዲህ እነዚያን የእግዚአብሔር ቃል የመጣላቸውን ሁሉ እግልክት ብሎ ጠርቷቸዋል” (የዮሐ. 10:34-35) የሚለው ቃል እንደኛው ነው።

“...እግዚአብሔር መሴን እንዲህ እለው፤ እኔ እንተን ለፈርዖን እንደ አምላክ እደርግለሁ...” (ዘጸ. 7:1)።

“...የመለከታዊ ባሕርይ ተካፋዮች እንድትሆኑ ክቡርና እጅግ ታላቅ የሆነውን ተስፋ ሰጥቶናል ...” (2 ጴጥሮስ 1:4)።

ይህን ከመስመር የወጣ እምነታቸውን የመሠረቱት ከላይ ያየናቸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን በመጥቀስ ነው። ይሁን እንጂ፤ ቃሉን የተረጎሙት የመጽሐፍ ቅዱስ አተረጓጎም ሕግን (Hermeneutics) ተከትለው ሳይሆን፤ ቃሉ ከሚለው እውነተኛ ሀሳብ ውጪ ነው። ኢየሱስ በዮሐንስ ወንጌል 10 ላይ የተናገረውን ቃል በምን ምክንያት እንደተናገረው መመርመር ይጠቅማል። የዮሐ. 10:30 ላይ ኢየሱስ “... እኔና ለብ እንድ ነን” በማለቱ አይሁዳውያን ተናድደው ኢየሱስን ለመውገር ድንጋይ አነሡ። ሲወግሩት የፈለጉበትን ምክንያት ሲገልጹ፤ “እኛ የምንወግርህ በእግዚአብሔር ላይ የሲድብ ቃል ስለመናገርህ ነው እንጂ ስለ መልካም ሥራህ ለይደለም፤ እንዲሁም አንተ ሰው ሆነህ ሳለ ራስህን አምላክ ሰላደረግህ ነው” አሉት (የዮሐ. 10:33)። በዚህ ወቅት ኢየሱስ ሲመልሰላቸው “በሕጋችሁ ለናንተ እግልክት ናችሁ እልሁ የሚል ተጽፎ የለምን?” ሲል ጠየቃቸው። ኢየሱስ የጠቀሰው መዝሙር ዳዊት ምዕራፍ 82ን ነው። ለምንድነው ኢየሱስ ይህን የጠቀሰው? “ሰው አምላክ መሆን ይችላል” ለማለት ነው? ከሆነ “እንድ አምላክ ብቻ እለ” የሚለውን የአይሁዳውያንን እምነት አይቃረንም ወይ? በብሉይ ኪዳን ዘመን ዳኞች፤ የሕዝብ መሪዎች የእግዚአብሔርን ሐሳብ የሚገልጹ፤ የእግዚአብሔር ተወካዮች ሆነው የሚታዩ ነበሩ። እርሱን የሚወክሉ በመሆናቸው፤ ይከበሩና ይፈሩ ነበር። እግዚአብሔር መሴን “እንተን ለፈርዖን አምላክ እደርግለሁ” ሲለው፤ “የእግዚአብሔር ኃይል በላንተ ሕይወት ይዝግል” ማለቱ እንጂ፤ ለብዓዊነቱ ተለውጦ አምላክ ይሆናል ማለት አልነበረም። የሐሰት ትምህርት አስተማሪዎች “እኛ ትናናሽ እምልክት ነን” የሚለውን ትምህርታቸውን ከሚደግፋበት ጥቅሶች መካከል አንደኛው፤ (2 ጴጥ. 1:4) ላይ ያለው እንደሆነ ተመልክተናል። በዚህ ጥቅስ ውስጥ “ተካፋዮች” የሚለውን ቃል የተረጎሙት ሰው በራሱ መለኮታዊ መሆን ይችላል እንደሚል አድርገው ነው። በመሠረቱ “የመለከታዊ ባሕር ተካፋይ” ሲል “እግልክት” ወይም “እግዚአብሔር” እንሆናለን ሳይሆን፤ እግዚአብሔርን በባህሪው እንመስለዋለን ማለት ነው።

(5.ሊ.) የብልጽግና ወንጌል

“የብልጽግና ወንጌል ሥነ መለኮት” የመነጨው ከዩት ይሆን? ሳይሠሩ፤ ሳይደክሙ፤ በላቋራዊ፤ በሰው ላብ፤ በሰው ትክክ መክበር ከሚፈልጉ እግራሳዊነት

የመነጨ ነው። የብልጽግና ወንጌል አማኞች “የዘመኑ ሰዱቃውያን” ናቸው። በክርስቶስ ዘመን የነበሩት ሰዱቃውያን ጊዜያዊ ወይም ቆሳቆሳዊ ሰሆነ ነገር ላይ ያተኮሩ እንደነበሩ ታሪካቸውን ተመልክተናል። ልክ እንደ ጥንቶች፤ የዘመኑም ሰዱቃውያን የሚያተኩሩት በምድራዊ ሀብትና ብልጽግና ላይ ስለሆነ፤ ለራሳቸው እንዲመቻቸው የራሳቸው የሆነ ተዮሎጂ (ሥነ መለኮት) ፈጥረዋል። መመሪያ ጥቅሳቸው፤ “ወዳጄ ሆይ! ነፍሴህ እንደሚከናወን በነገር ሁሉ እንዲከናወንልህና ጤና እንዲኖርህ እጸልያለሁ” የሚለው ነው (3ኛ ዮሐ. ቁ. 2)። “በነገር ሁሉ እንዲከናወንልህ እጸልያለሁ” የሚለውን፤ “የእግዚአብሔር ፈቃድ ሁላችንም ባለጸጋዎች እንድንሆን ነው” ብለው ያምናሉ። የብልጽግናን ወንጌል ከሚያስተምሩት ታዋቂ ሰባኪዎች መካከል አንዱ፤

“የመንግሥተ ሰማይ አውራ ጎዳና (መንገድ) በወርቅ የተነጠፈ ነው” የሚባለውን አነጋገር መሰማት በልችቶኛል፤ እንዲያውም ከመሰለችቱ የተነሳ ቋቅ እያለኝ ነው። በበኩሌ መንግሥተ ሰማይ ሰደርሰ የሚኖረኝ ወርቅ እልፈልግም፤ የምፈልገው አሁን በምድር ላይ እያለሁ ነው። በመንግሥተ ሰማይ የምከፍለው ዕዳ ሰለማይኖርብኝ ገንዘብ የለኝም ብዬ አልጨነቅም። ወርቅ (ገንዘብ) እንዲኖረኝ የምፈልገው አሁን በምድር ላይ እያለሁ ነው። ‘ወንድም (ጊዘሌ) በወርቅ በተነጠፈ መንገድ ላይ መሄድ ድንቅ አይደለም እንዴ?’ ተብዬ ብጠየቅ፤ መልሱ አዎን! ጥሩ ነው ... ነገር ግን ስለዚህ ጉዳይ ደግሜ መሰማት አልፈልግም፤ ሁለተኛ ብለማ፤ ዋ! ያን ሰው ካልች መስጠቱ አይቀርም!” አለ።

ይህ ታዋቂ ሰባኪ “አማኞች ሁሉ ባለጸጋ መሆን አለባቸው” ብቻ አይደለም ያለው። ይቀጥልና....

“...ድህነት፤ እግዚአብሔርን እንደሚገባ በማያገለግሉ ሰዎች ላይ፤ ወይም ከእግዚአብሔር ሕጎች መካከል አንዳንዶቹን በማይከተሉ ሰዎች ላይ የሚደርሰ እርግማን ነው...” አለ።

ታዲያ ብዙዎቻችን ባለጸጋ ያልሆነው የተረገምን ስለሆንን ይሆን? የብልጽግና ወንጌል አስተማሪዎች ኢየሱስን “ባለጸጋ” እንደነበረ አድርገው ይባሉት እንጂ፤ ምንም የሌለው ድሀ ሰው እንደነበር መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። ታዲያ ኢየሱስም ድሀ የነበረው “የተረገመ” በመሆኑ ነው ይሉ ይሆን? ይህን የመሰለውን “ቴዮሎጂ” (ሥነ መለኮት) አምነው ከተቀበሉት፤ ከእኛው ሰዎች መካከል አንዱ፤ “ኢትዮጵያ በረሀብ የምታልቀው፤ በመከራ ውስጥ የምታልፈው የተረገመች በመሆኗ ስለሆነ፤ በቤተሰብ ቁጥር ልክ አሰር አሰር ብር ካዋግን፤ ሂዶ ዕርግማኗን እንደሚሰበርላት” ነግሮናል። አንዳንድ የዋህ ሰዎች፤ እንዲህ ዓይነቱ እምነት መስመር የለቀቀ መሆኑን፤ አንዳንድ ራሳቸውን ባለጸጋ ለማድረግ የሚፈልጉ ሰዎች የሚጠቀሙበት ብልህነት መሆኑን ባለማስተዋል፤ በቤተሰብ ቁጥር አሰር አሰር ብር ያዋጡ መሆናቸውን ሰምተናል። እንዳለው በቅርቡ ኢትዮጵያ ሂዶ፤ እርግማኗን ለብር የመጣ ስለሆነ፤ እርግማኗ የተሰበረላት ኢትዮጵያ ከዚህ በኋላ ስትባለጽግ፤ “ሌቦች ዳኛ ሲሆኑ” ለማየት እንናፍቃለን!

ለብልጽግና አማኞች “...መከራ መቀበል፤ ወይም በመከራ ውስጥ ማለፍ እርግማን ነው” የዚህ እምነት ዋና መሥራች የሆነው ለው፤

“የምትሰቃዩት፤ ወይም በመከራ ውስጥ የምታልፉት፤ በክርስቶስ ውስጥ ያላችሁን ሥፍራ አልይዝም በማለታችሁ ነው” አለ።

መጽሐፍ ቅዱስ ግን በመከራ ውስጥ የምናልፈው ከላይ እንደሰማው በመረገማችን ምክንያት ነው አይልም። “መከራ ትፅግሥትን እንዲያደርግ ትፅግሥትም ፈተናን ፈተናም ተስፋን እንዲያደርግ እያወቅን በመከራችን ደግሞ እንመክላለን” ይላል (ሮሜ 5:3)። መከራ መቀበል “እርግጥን” ቢሆን ኖሮ ሐዋርያው ጳውሎስ “... የትንሣኤውን ኃይል እንዳውቅ በመከራውም እንድንካፈል ወደ መታገም ትንሣኤ ልደርስ ቢሆንልኝ በሞቱ እንደመሰለው እመኛለሁ” ባለም ነበር (ፈልጽ. 3:11)። የብልጽግና ወንጌል አስተማሪዎች አንድ ሰው ክርስቲያን ሆኖ ካልበለጸገ ምክንያቱ ሁለት ዓይነት ነው ይላሉ። ይኸውም፤

1ኛ፤ አለማወቅ ነው። “አለማወቅ” ሲሉ የአዕምሮ ዕውቀት ማነስ ማለታቸው ሳይሆን በእማኙ ሕይወት በውስጡ ያለውን “ኃይል” አለመረዳቱን ነው። በነዚህ አስተማሪዎች እባባል፤ ሰው እግዚአብሔርን ለማዘዝ የሚያስችል ኃይል አለው። ስለዚህ እማኝን ደካማ የሚያደርገው ይህንን እውነት አለማወቁ ነው ብለው ያምናሉ። በዚህ ትምህርቱ በጣም ታዋቂ የሆነው ሰው እንደ ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋር ስለነበረው የቃል ልውውጥ ሲገልጽ እንዲህ አለ።

“ከእግዚአብሔር ጋር እየተነጋገርኩ ባለሁ በይጣን ጣልቃ እየገባ በጣም አስቸገረኝ። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔርን አባከህን በይጣንን ዝም አሰኝልኝ አልኩት። እግዚአብሔርም እኔ በይጣንን ዝም ግብኝት አልቸልም አለኝ። በዚህን ወቅት እኔ ዞር ብዬ በይጣንን ዝም እንዲል ዝጸኩት። በይጣንም ወዲያው ጸጥ አለ። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ዓይን ዐይኔን እያየ እንተ ዝም ባታሰኘው ኖሮ እኔ አልቸልም ነበር አለኝ።”

ከላይ እንደሰማው ይሄ አስተማሪ የእግዚአብሔርን ኃይል ከራሱ ኃይል ያነሰ አድርጎ ሲያቀርበው እናያለን።

2ኛ፤ አለመታዘዝ ነው። የብልጽግና ወንጌል አስተማሪዎች “አለመታዘዝ” ምን እንደሆነ ሲገልጹ ታዛዥ የሆኑ እማኞች “የሚፈልጉትን ነገር ሁሉ እንዲሆንላቸው ያውጃሉ ወይም “ይሁንልኝ” ይላሉ። በይጣን የእነርሱ የሆነውን ነገር ሲወስድባቸው ዝም ካሉ “አለመታዘዝ ነው” ይላሉ። “ብልጽግናን ለማምጣት የእግዚአብሔር እጆች ስለታሠሩ በባለጋ ለመሆን ማወጅ የእማኞች ፈንታ ነው” በማለት ብልጽግናን ለማግኘት የሚያስፈልገው ነገር መጸለይ ሳይሆን ማዘዝ እንደሆነ ያስተምራሉ። ባለጋ ለመሆን እማኝ አውጀሽ ወይም ቃል ተናግሮ ባለጋ ባይሆንስ? ምክንያቱን ሲገልጹ “እግዚአብሔርን ባለመታዘዝ ነው” ይላሉ። የሚያሳዝነውና እኔን የሚገርመኝ እንዲህ ዓይነት እምነት መኖሩ ሳይሆን እንዲህ ዓይነቱን ገለባ ንግግር “እውነት ነው” ብለው የሚያምኑ እንዲህ ዓይነቶቹን አስተማሪዎች የሚያደንቁና እንደ አምላክ የሚመለከቱ ሰዎች መኖራቸው ነው።

“መታዘዝ” የሚሉት ሌላው “የእምነት ዘር” (seed faith) መዝራትን ነው። ይኸውም፤ ለአንድ መንፈሳዊ ድርጅት “ገንዘብ” መላክ ነው። የተወሰነ ገንዘብ ለአገልጋዩ ሲልኩ “የእምነት ዘር” መዝራታቸው ነው። የእምነት ዘር ከዙፋ የሚፈልጉት ነገር እንደሚሆንላቸው ይነግሯቸዋል። ለዚያ መንፈሳዊ ድርጅት ገንዘብ ሲልኩ “ከእናንተ ጋር እስማማለሁ” ማለታቸው ነው። ይህም ሲሆን በአገልጋዩና በእማኙ መካከል አንድ ዓይነት የእምነት ግንኙነት ተፈጠረ ማለት ነው። አንድ መቶ ብር ልኩ “ኼ ብር እፈልጋለሁ” ብሎ ካመነና ከጠየቀ የጠየቀውን ኼ ብር ያገኛል ማለት ነው። ይሄ እውነት ከሆነ መቶ ብር ሰጥቶ ኼ ብር ማግኘት የማይፈልግ ማን አለ? የሚፈልገው ገንዘብ መጠን በሰዓ ቁጥር የሚሰጠውም

በዚያው ልክ ከፍ ማለት አለበት ይባላል። መቶ ብር ሰጥቶ መቶ ኼ ብር መጠየቅ አይችልም። መቶ ኼ ብር ለማግኘት ከፈለጉ ቢያንስ ቢያንስ አሥር ኼ ብር መስጠት አለበት ይላሉ። እንዳንድ አዕምሯቸውን የማይጠቀሙ ሞኞች ሰዎች ቤታቸውን እየሸጡ ለአገልጋዩ ገንዘብ የሚልኩ እንዳሉ እናውቃለን። በዚህ ዓይነት ሕዝቡን የሚገፉ የዘመኑ “ሰዱቃውያን” ብዙ ናቸው። እንደነዚህ ዓይነቶቹ ጮሊዎች የሚያሞኙት ብዙ ጊዜ ያልተማሩትን ድሃዎችን በእቋራጭ ለመበልጸግ የሚፈልጉትን በልዩ ልዩ በሽታ የሚሰቃዩትን ከበሽታቸው መዳን የሚፈልጉት ነው። ይህንን የመበልጸጊያ ዘዴ እንዳንድ የእኛም ወንድሞች በአሁኑ ጊዜ ሲጠቅሙበት ይታያሉ። በዚህ ዓይነት የሚበልጹት ሰባኪዎች እንጂ ምዕመናኑ አይደለም። “የብልጽግና ወንጌል ሰብክን ድሃ ሆነን ከታየን፤ የሚሰብኩትን አይኖሩትም እንባላለን” ብለው ስለሚፈሩ ከድሃው በልዩ ልዩ መንገድ ጨምቀው እጁን ጠምዘው ሲወሰዱበት ይታያሉ። መጀመሪያ ሕዝቡን እንዲህ እያሉ በምስክርነታቸው ያደነዘኩታል።

“...ይታ ባረከኝ። የማርቆሳዲን መኪና ቁልፍ አንድ ወንድም በእጄ አብረከበኝ...”

“...መኪና ገዝታችሁ በትላጡኝ በህልሜ እየሁ...” ይህን ያለው ፓስተር በየሥፍራው ለፓስተራቸው መኪና እየገዙ መስጠታቸውን ሲሰማ የራሱን ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ለመቀስቅስ የተጠቀመበት ነው።

“እንዲት እህት ባሊ ወደ ጌታ እንዲመጣ ጸልይልኝ... የእምነት ዘር እንዲሆንልኝ ጌታ ኼ ብር ባከለት በላለኝ ልኪልሃለሁ” አለች።

“ከሚሊዮን መቁጠር ስልችቶኛል... ከዚህ በኋላ በዚሊዮን መቁጠር አለብኝ።” ይህን የተናገረው ብልጽግና ወንጌል ከሚያምኑትና በጣም ከበለጸጉት መካከል እንዱ ነው።

እነዚህ ሁሉ መድረክ ለያዙት የመበልጸጊያ መንገዶችና ዘዴዎች ናቸው። መሪዎቹ ይበልጹ እንጂ ምዕመኑ ሁለት ሥራ እየሠራ ካቅሙ በላይ ቢሰጥም ተስፋ እንደሰጡት ሀብታም ሲሆን አላየንም።

6. ነብያት የሚተነብዩትን አስተማሪዎች የሚያስተምሩትን እንመርምር

በዘመናችን “ነብያት” የሚተነብዩት ትንቢት ሰባኪዎች የሚያስተላልፉት መልዕክት ትክክለኛነቱ መመርመር እንዳለበት ተገንዝቦ ይሆን? በብሉይ ኪዳን ዘመን ነብያትና የሚተነብዩት ትንቢት የሚመረመር ብቻ ሳይሆን እውነተኛ ነብይ አለመሆናቸው ከታወቀ ይገደሉም ነበር። “... በጣርነት ከኖራችሁባት ከግብጽ ምድር በመዋጀት ነጻ ባወጣችሁ በእግዚአብሔር ላይ እንድትምፁ የሚያደርጋችሁን ሕልም ተርጓሚ ወይም ነቢይ ነኝ ባዩን ሁሉ ግደሉ... እናንተ ከዚህ ክፉ ነገር ተጠብቃችሁ ትኖሩ ዘንድ ያ በው መገደል አለበት” ይላል (ዘጸ. 13:5)። ዛሬ በብሉይ ኪዳን ሕግ የምንኖር ቢሆን ኖሮ ሰንቶችን ሀሰተኛ ነብያት በገደልን ነበር! ነብያት እውነተኛነታቸው መመርመር እንዳለበት የሚናገረው ብሉይ ኪዳን ብቻ ሳይሆን በአዲስ ኪዳንም ውስጥ ብዙ ሥፍራ ተጽፎ እናነባለን። ኢየሱስ ፈረሰውያንን ሆነ እነርሱን የመሳሰሉትን ትክክለኛውን የወንጌሉን መልዕክት የሚያጣምሙትንና የሚበርዙትን ሁሉ እያጋለጠ ሕዝቡን ያስጠናቅቅ ነበር። “ከሐሰተኞች መምህራን ተጠንቀቁ፤ እነርሱ በውጪያቸው በግ መሰለው ወደ እናንተ ይመጣሉ በውስጣቸው ግን እንደ ነጣቂ ተኩላ ናቸው” (ማቴ 7:15) ይላል። እንዲሁም በማቴ. 24:24 ላይ “ሐሰተኞች መሲሐችና ሐሰተኞች ነብያት ይነሣሉ”

እነርሱ ቢቻላቸውስ የእግዚአብሔርን ምርጦች እንኳ ለማሳሳት ታላላቅ ተለምድትንና ድንቅ ነገሮችን ያሳያሉ ይላል። ከሐሰተኞች መምህራንና ነብያት ሕዝቡን ያስጠነቅቅ የነበረው ኢየሱስ ብቻ ሳይሆን ደቀ መዛሙርቱም ነብያት የሚተነብዩበት መንፈስ ከእግዚአብሔር መሆኑንና አለመሆኑን እንዲመረምሩ ሕዝቡን ይመነኩ (ያስጠነቅቁ) ነበር። ዮሐንስ “ወዳጆች ሆይ! በዓለም ላይ ብዙ ሐሰተኞች ነብያት ስለተነሡ መንፈስን ሁሉ አትመኑ ይልቅስ መንፈሶች የእግዚአብሔር መሆናቸውንና አለመሆናቸውን መርምሩ” (1 ዮሐ. 4:1) ይላል።

“የተቀባውን አትንካ። ነብይ በማንም እይመረመርም፤ ወይንም አይፈተንም” የሚል አባባል ስንሰማ ያኔ ነው ከምንጊዜውም የበለጠ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ የሚገባን። “ሥነ መለኮትና ኤትካሲ እንድ ሳይ የተማሡና ናቸው” ይባላል። የሥነ መለኮት (ቲዮሎጂ) አቋማችን ሲዘገየ “ኤትካላችንም” መስመር የለቀቀ ይሆናል። “ራልፍ ዋልዶ ኤመርሰን” የተባለው ጸሐፊ “እንድ ሰው ምን ዓይነት እምነት እንዳለው ንገረኝና ምን ዓይነት ተግባር እንደሚፈጽም እነግርሃለሁ” አለ። ጳውሎስ “በመጨረሻው ቀን... ሰዎች ራሳቸውን የሚወድዱ ለገንዘብ የሚሰዝገጡ... እግዚአብሔርን ከመውደድ ይልቅ ሥጋዊ ደስታን የሚወድዱ ይሆናሉ... ሃይማኖት ያላቸው ይመስላሉ፤ ነገር ግን የሃይማኖትን ኃይል ይከፍሉ፤ ከእነዚህም ሰዎች ራቅ” ይላል (2 ጢሞ. 3:1-5)። የወንጌሉን ቃል ለራሳቸው እንዲመቻቸው አድርገው ከሚጠቀሙት ለእግዚአብሔር ብቻ የሚገባውን ክብር ለራሳቸው ከሚያደርጉ ክርስትናን መስቀል ወይንም መከራ የሌለበት አድርገው ከሚያቀርቡ ጋር ምንም ዓይነት አንድነት መፍጠር እንደሌለብን ጳውሎስ ያስጠነቅቀናል። እውነተኛዋ ቤተ ክርስቲያን ምንም ያህል አደጋ የከበባት ብትሆንም፤ ኢየሱስ “...በዚህችም የመሠረት ድንጋይ ላይ ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ፤ ይህችም ቤተ ክርስቲያን የሞት ኃይል እንኳ አያሸንፋትም” ይላል (ማቴ. 16:18)።

ያለንበት ዘመን ክፉ በመሆኑ “ጠባብነታችንና እለማስተዋላችን” ከፍተኛ ዋጋ እንዳያስከፍለን፤ አወዳደቃችንም የከፋ እንዳይሆን በጥንቃቄ መኖር ይገባናል። አንዳንዶቻችን “መናፍቃውያን” ከእግዚአብሔር የተላኩልን ይመስላሉ እጆቻችንን ዘርግተን ተቀብለናቸዋል። የእምነት አቋማችን ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጪ እንዳይወጣ ግን መጠንቀቅ አለብን። ከምንጊዜውም የበለጠ “ተሀድህ” የሚያስፈልገን ጊዜ ቢኖር አሁን ነው። “ተሀድህ” የምናመጣው አንደኛ “በመከላከል” ነው። እንግዳ ትምህርቶች ወደ ቤተ ክርስቲያናችን እንዳይገቡ ለመከላከል በመከላከል ሆነው እንግዳ ትምህርትን የሚያስፋፉ እነማን እንደሆኑ ለይተን ማወቅ። እንዲታረሙ መምከር “እምቢ” የሚሉ ከሆነ ግን ከሕብረታችን ገለል ማድረግ አስፈላጊ ነው። ሀላተኛ “ተሀድህ” የምናመጣው በመከላከል ብቻ ሳይሆን “በማጥቃት” ነው። ያም እውነት የሆነውን “የወንጌል ቃል” በደንብ በማስተማር ነው። ለምዕመናኑ ጤናማ የሆነ የሚታገኝ መንፈሳዊ ምግብን መስጠት ያስፈልጋል። በቪዲዮና በቴሌቪዥን የሚተላለፉት ትምህርቶች ሁሉም ጤናማ አለመሆናቸውን ማስጠንቀቅ ተገቢ ነው። ጴጥሮስ እነዚህ ሐሰተኞች መምህራን ምን ዓይነቶች እንደሆኑ ሲገልጽ “... ደፋሮችና ትዕቢተኞች ስለሆኑ የሰማይ ሥልጣናትን እንኳ ሲሳዩ አይፈሩም። መላእክት እንኳ ከእነርሱ በኃይልና በሥልጣን የሚበልጥ ቢሆንም በእግዚአብሔር ፊት የሰማይ ሥልጣናትን ሲከሰሱ አልተሳዩም” ይላል (2 ጴጥ. 2:10-11)። ደካማነታቸውን ያልተረዱ የዘመኑ ሐሰተኞች መምህራን በራሳቸው ኃይልና ጉልበት ስይገኙ የሚያሸንፉ ይመስል በስይጣን ላይ ሲቀልዱና ሲገዙ ይሰማሉ። ጴጥሮስ እንደዚህ ዓይነቶችን “እነዚህ ሐሰተኞች መምህራን ግን ለማስተዋል ያቃታቸውን ነገር ይሳዩላሉ፤ ... በተፈጥሮ ስሜት እንደሚኖሩ፤ ለእምሮ እንደሌላቸው እንሰላት

ናቸው፤ እንሰላት እንደሚጠፉ እነርሱም ይጠፋሉ” ይላል (2 ጴጥሮስ 2:12)። እነዚህ የዘመኑ ሐሰተኞች መምህራን የሚረጩት የሥነ መለኮት እርሻ ብዙ ዓይነት ስለሆነ በዚህ ትምህርት ውስጥ ያቀረብንላችሁ ጥቂቱን ብቻ ነው።

ቁጥር 106

ውስጡን ችላ ብለው፥
“ውጪውን” ያጠራሉ
(ክፍል አንድ)

“እናንተ ግብዞች ጸፎችና ፈሪሳውያን በውስጡ ቅጂያና ሰሰት ሞልቶ ላለ የጽዋውንና የወጭቱን ውጭ ስለምታጠሩ ወቶላችሁ! አንተ ዕውር ፈሪሳዊ ውጭዊ ደግሞ ጥሩ እንዲሆን አስቀድመህ የጽዋውንና የወጭቱን ውስጡን አጥራ” (የማቴ. 23:25-26)።

“በውጭ ለሰው እንደ ጸድቃን ትታያላችሁ፤ በውስጣችሁ ግን ግብዝነትና ዓመፀኝነት ሞልቶባችኋል።”
(የማቴ. 23:28)

- ውስጥን ገላልጦ ማየት የሚችለው አምላክ ሕይወታችንን ቢያይ የቀድሞ ፈሪሳውያንን ዓይነት ግብዝነት ያይ ይሆን? ውጭያችን አምሮ ውስጣችን ግብዝነትና አመጸኝነት ሞልቶብን ይሆን?
- እጆቻችንን ዘርግተን እንደ መለእክ እያመለከን ውስጣችን በጥላቻና በመራራነት የተሞላ ይሆን?
- ጉልበታችን መጅ እሲኪያወጣ ድረስ ብዙ ሰዓት ተዝርክክን እየጸለይን ከውስጥ ግን ይቅርታ መስጠትና መቀበል የሚያቅተን እንሆን?
- በቋንቋ እንደ መለእክ እየተናገርን በዚያው ምላሳችን ወንድማማቾችን የሚለያይ መርዝ እንረጭ ይሆን?

መንፈስ ቅዱስ በሌ ክርስቶስ የሚመሰክር (የዮሐ. 15:26) ወደ እውነት ሁሉ የሚመራ፤ በአማኝ ሕይወት ውስጥ ክርስቶስን የሚያከብርና (የዮሐ. 16:14-15) ማንነቱን ገልጾ የሚያሳይ ብቻ ሳይሆን፤ ባመነትና በተቀበሉት ሰዎች ሕይወት ውስጥ የክርስቶስን “ባሕር” ይቀርጻል። የክርስቶስ ውበት በሕይወታቸው ውስጥ በደንብ እስኪሳል ድረስ ሥራውን እያቆምም። ከአንደኛው ክብር ወደ ሌላው ክብር እያሸጋገረ ክርስቶስን ወደ መምሰል ያደርሳቸዋል። “ሁላችንም የጌታን ክብር ባልተሸፈነ ፊታችን እናንጸባርቃለን፤ መንፈስ ቅዱስ ከሆነው ጌታ የሚገኘው ይህ

ክብር፤ በክብር ላይ ክብርን እየጨመረ፤ ልክ ጌታን እንድንመስል ያደርገናል” (2 ቆሮ. 3:18)። የውጭውን ብቻ ማሳመር እውነተኛ የሆነውን ለውጥ አያመጣም። እውነተኛ ለውጥ ከውስጥ በላይ ሲመጣ መንፈስ ቅዱስ የለውጥ ሥራውን የሚሠራው ውስጣችንን በመንካት ነው። ውስጡ ሲለወጥ የውጭውም የተለወጠ ይሆናል። እውነተኛ ለውጥ ሳይኖር፤ ወይም ከውስጥ ሳይጠራ መልካም መስሎ መታየት ይቻላል። የፈሪሳውያን ችግር እንደኛውና ትልቁ ይሄ ነበር። ስዚህ ነው ኢየሱስ “... በውስጣቸው በሞቱ ሰዎች አጥንትና በርኩስ ነገር ሁሉ የተሞሉ፤ በውጪ ግን በኖራ ተለሰነው የሚያምሩ የመቃብር ግንቦችን ትመስላላችሁ” ያላቸው (የማቴ. 23:27)። አንዳንድ ክርስቲያኖች እውነተኛ የሆነ መንፈሳዊ ዕድገት የማይታይባቸው ሰው ሊያየው የሚችለውን ውጫዊውን ሕይወታቸውን ሲያሳምሩ፤ ውስጣዊ ሕይወታቸውን ችላ ስለሚሉት ነው።

1. እውነተኛ የሕይወት ለውጥ ከውስጥ ይጀምራል

ሰው በሕይወቱ እንዲኖሩት ከሚፈልጋቸው ዋና ዋና ነገሮች መካከል ሁለቱ “ጠንካራ ተፈጥሯዊ ባሕር (Character) ጥሩ ስም (ዝና) (reputation)” ናቸው። በነዚህ በሁለቱ መካከል ትልቅ ልዩነት አለ፤

1.ሀ. “ተፈጥሯዊ ባሕር” (Character)፤ ---ላለመበረቅ፤ ላለመዋሸት፤ ዋጋ ቢያስከፍልም፤ ሰኅ የሆነውን ነገር ከማድረግ ወደ ጎሳ ለማለት እንዲሁም ኃጢአትን “እምቢ!” ለማለት “ጠንካራ ተፈጥሯዊ ባሕር” (character) ይጠይቃል። “ተፈጥሯዊ ባሕር” ለመሆኑ ምንድነው? አንድ አዋቂ የሆነ ሰው ሲገልጸው “ማንም ሰው በማያየን ጊዜ የምናደርገው ነው” (What we do when no one is looking) አለ። የሠራነውን ሳይሆን፤ የሆነውን የሚያሳይ ነው። (---not what we have done, but who we are). ይሄም የውጪውን ሳይሆን፤ “የውስጥ ባሕርን” የሰውን እውነተኛ ማንነት የሚያሳይ ነው። “ተፈጥሯዊ ባሕር” በሰው ሕይወት ውስጥ የሚፈጠረው ሰው ስሜያጥናው ከንውን (ጥሩ ውጤት) ላይ፤ ወይም ሰዎች በሚሰጡት አስተያየት ላይ ሳይሆን፤ “በራሱ እውነተኛ ማንነቱ” ላይ ነው። ከላይ እንደገለጽነው በሕይወታችን እውነተኛ ለውጥ ለማምጣት መንፈስ ቅዱስ የሚነካን “ውስጣችንን” እንጂ “ውጪያችንን” እይደለም። ስለዚህ እውነተኛ የክርስትና ባሕር፤ ወይም እውነተኛ ለውጥ የሚጀምረው “ከውስጥ” እንጂ፤ ከውጪ አይደለም። እውነተኛ የሆነ የውስጥ ለውጥ ከሌለ፤ ከውጪ የሚታየው ሁሉ እውነተኛነት የሌለው፤ ወይም “ሰው ሠራሽ” (artificial) የሆነ ነው። በባሕርያችን እውነተኛ የሆነ ውስጣዊ ለውጥ ማምጣት የምንችለው እግዚአብሔር እንዲለውጠን ፈቃዳችንን ማሳየት ስንጀምር ነው። ሳውሎስ “ራሳችሁን የተቀደሰ መስዋዕት እድርጋችሁ በጡ ...በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ” (ሮሜ 12:2) ይላል። ለመለወጥ ሁለንተናችንን ለእርሱ መስጠት የመጀመሪያው እርምጃችን ነው። የእኛ ድርሻን እግዚአብሔር አስፈላጊ የሆነውን ለውጥ እንዲያደርግ መፍቀድ ሲሆን፤ የጌታ ድርሻ ደግሞ የእርሱን ባሕር በእኛ ሕይወት ውስጥ እንዲቀረጽ ማድረግ ነው።

“ተፈጥሯዊ ባሕርን” ለው በምርጫው እቅጣጫውን በመለወጥ፤ ወይም የነበረውን እምነት በመተው ራሱ ካላበላሸው በስተቀር፤ ሌላ ሰው ሊያበላሽው አይችልም። ይህም ማለት ሰው ስማችንን፤ ወይም ዝናችንን ሊያጠፋ

(ሲያበላሽ) ሲችል፤ “የተፈጥሮ ባሕሪያችንን” (character) ግን ለማበላሸት ኃይል የለውም። ኢየሱስ እኔና እናንተን የሚለካን ሰዎች ውጪያችንን አይተው በሚሰጡን ስም (ዝና) ሳይሆን፤ ከውስጣችን ሆነን በተገኘነው ነው። ለሌሊት ሰዎች ስለ እኛ ስለሚሰጡት አስተያየት መጨነቅ የለብንም። ወይንም ሰዎችን ለማስደበት እውነትነት የሌለው ውጪያዊ የሆነ ነገር ማድረግ አያስፈልገንም። ውስጣችን ሳይለወጥ፤ ውጪያችንን በማሳመር ወይንም መሰለን በመታየት ብቻ በሰዎች ዘንድ ጥሩ ስም ወይንም ዝና አግኝተን፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ዋጋ የሌለን ከሆንን ምን ይረባረባል? በክርስቶስ ዘመን የነበሩት ፈሪሳውያንና በዱቃውያን እንዲሁም ጸፎች ውስጣዊ የሆነውን ነገር ችላ ብለው የውጪውን ለማሳመር በመሞከራቸው ነው ኢየሱስ “... በውጪ ለሰው ጸድቃን መስጣችሁ ትታያላችሁ፤ በውስጣችሁ ግን ግብዝነትና ክፉት ምልቶባችኋል” በማለት በኃይለኛ ቃል ተናገራቸው (የማቴ. 23:28)።

1. ለ. “ጥሩ ስም ወይንም ዝና (reputation)” — ሰዎች ስለ እኛ በሚሰጡት አስተያየት ላይ የተመሠረተ ነው።—(what other people think of us). “ዝና” በውጤት መቃናት፤ በከፍተኛ ክንውን ላይ የተመሠረተ እንጂ፤ ብዙ ጊዜ ሆነን በተገኘነው እውነተኛው እኛነታችን ላይ የተመሠረተ ሳይሆን ይችላል። ለው የምናደርገውን እይታ የሚሰጠን አስተያየት ወይንም ግምት ነው። “ተፈጥሮ ባሕሪ” (character) ስው በማያየን ጊዜ የምናደርገው ሲሆን፤ “ጥሩ ስም ወይንም ዝና” (reputation) ግን ለው እያየን በምናደርገው ነገር የሚገኝ ውጤት ነው። “ጥሩ ስም” (ዝና) የምናገኘው ሰዎች በሚያዩት ውጪያዊ አቋማችን ስለሆነ፤ ብዙ ጊዜ ውስጣዊ ሕይወታችንን ችላ ብለን፤ ውጪያዊ ሕይወታችንን ለማሳመር፤ መሰለን ለመታየት ከፍተኛ ጥረት ስናደርግ እንታያለን። ፈሪሳውያን ትኩረታቸው ውጪያዊ በሆነ ነገር ላይ በለነበረ፤ ለለውስጣዊው ባሕሪያቸው ይህን ያህል ግድ አልነበራቸውም። በዚህ ምክንያት ነው ኢየሱስ “እናንተ ግብዝነት ጸፎችና ፈሪሳውያን በውስጡ ቅሚያና ሰባት ምልቶ ላለ የጽዋውንና የውጭቱን ውጭ ስለምታጠሩ፤ ምላሳችሁ፤ አንተ ፅውር ፈሪሳዊ ውጭው ደግሞ ጥሩ እንዲሆን አስቀድመህ የጽዋውንና የውጭቱን ውስጡን አጥራ” (የማቴ. 23:25-26) በማለት የነቀፋቸው። ኢየሱስ የሚደግፈው እውነተኛ የሆነውን ለውጥ ነው። ከውስጥ ወደ ውጪ የሚሆነው እንጂ፤ ከውጪ ወደ ውስጥ የሚሆነውን ለውጥ አይደለም። ከውስጥ እውነተኛ ለውጥ ሲኖረን፤ ውጪያችንም ይለወጣል። ውጪያችንን ለማሳመር ግን ምንም ያህል ጥረት ብናደርግ፤ ውስጣችንን መለወጥ አንችልም። የሚያስደንቀው ነገር ደግሞ ውጪው ምንም ያህል ያማረ ቢሆን፤ ውስጣችን ካልተለወጠ፤ ከውስጥ ያለው እውነተኛው እኛነታችን የውጪውን እንደሚያበላሽ ግልጽ ነው። ፈሪሳውያንን ኢየሱስ እውነተኛውን አቋማቸውን ሲገልጽ “በውጪ ለሰው እንደ ጸድቃን ትታያላችሁ፤ በውስጣችሁ ግን ግብዝነትና ምፅፅንነት ምልቶባችኋል” (የማቴ. 23:28) አላቸው።

ከትምህርታችን መግቢያ ላይ ያጠባባረቀው ጥቅሶች በጣም ከተቆጣ በው እንደበት የወጡ ቃሎች እንደሆነ ግልጽ ነው። በተፈጥሮ ባሕሪው ብሰጩ የሆነ ለውጥ በትንሹም ሆነ በትልቁ ምክንያት እየፈለገ የሚቆጣ፤ “ውሃ ቀጠን” የሚል ለውጥ የሚያበቁጣ እውነተኛ ነገር አጋጥሞት በቁጣ ቃል ቢናገር፤ ብዙ ጊዜ “ልማዱ ነው” ወይንም “ጠባቱ ነው” በማለት ለሚ አያገኝም። ተቆጥቶ ለተናገረው ነገር ግንም ቁም ነገር የሚለጠው ስለሌለ፤ በማንም ለው ሕይወት ውስጥ የሚያመጣው ለውጥ እንደማይኖር ግልጽ ነው። በተፈጥሮው ረጋ ያለ፤

የሞህ ትሁትና ተወዳጅ የሆነ ባሕሪ ያለው፤ በቀላሉ የመቆጣት ልማድ የሌለበት ሰው ግን በኃይል ተቆጥቶ ቢናገር፤ ቁጣው እስደንጋጭ እንደሚሆን፤ ንግግሩ ተሰሚነት እንደሚኖረው የታወቀ ነው። ከላይ ያነበባነውን ኃይለኛ ቃል የተናገረው የሞህ ደግሞ ያስምክንያት የማይቆጣው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ኢየሱስ ከላይ እንዳየነው በኃይል ተቆጥቶ ፈሪሳውያንና ጸፎችን መናገሩ፤ ድርጊታቸው ምን ያህል አበቆጪና አሳሳቢ እንደሆነ ያሳያል።

2. ኢየሱስ ግብዝነትን ይጠላል

ኢየሱስ ድካማችንን ያግዛል። በኃጢአት ስንወድቅ፤ ኃጢአታችንን ተናዘን ንስህ ከገነን፤ ኃጢአታችንን ሁሉ ይቅር ይልልናል (1 ዮሐ. 1:9)። ግብዝነትን መበሎ መታየት ግን በጣም ይጠላል። ፈሪሳውያንን የተቃወመበት እንደኛውና ትልቁ ምክንያት “የግብዝነት” ባህሪ ስላየባቸው ነው። “በውጪ ለሰው እንደ ጸድቃን ትታያላችሁ፤ በውስጣችሁ ግን ግብዝነትና ምፅፅንነት ምልቶባችኋል” በማለት በኃይል የተናገራቸው በዚህ ምክንያት ነው። አይሁዳውያን “አሥርቱ ትእዛዝን” እግዚአብሔር ለሙሴ እንደሰጠው፤ መሴም በኢያሱ፤ ኢያሱም ከሙሴ የተቀበለውን ለሽማግሌዎች እንዳበተላለፈ፤ ሽማግሌዎችም ለነበያት፤ አንዲሁም ነብያት ለምክራብ ሰዎች፤ እንዲሁም ለፈሪሳውያንና ለጸፎች እንዳበተላለፈ፤ ያምናሉ። ለአይሁዳውያን “የሙሴ ሕግ” ማለት፤ የእግዚአብሔር የራሱ ድምጽ ማለት ነው። “ሃይማኖታችን ዛሬ የተፈጠረ፤ ከሰው ዘንድ የበቀለ ባይሆን፤ ከመጀመሪያው ጀምሮ የነበረ፤ ከእግዚአብሔር በቀጥታ የተቀበለ ነው” በማለት በትዕቢት ተሞልተው ይናገራሉ። ማንኛውም አገር ትልቅ የመሆን ምኞት እንዳለው ሁሉ እሥራኤላውያንም ትልቅ የመሆን ሕልም ነበራቸው። ይሁን እንጂ፤ ሕልማቸው እንዳልተፈጸመና “ይሆናል” ብለው የጠበቁት እንዳልሆነላቸው ታሪካቸው ይመሰክራል። በተለያየ ጊዜ በአሦር፤ በባቢሎንና በፋርስ ጦር ድል እንደተመቱ፤ ዋና ከተማቸው ኢየሩሳሌምም ፍርስርሷ እንደወጣ የታወቀ ነው። የፖለቲካ ኃይላቸው እንደሚፈልጉት ጽኑ ባይሆንም፤ “የሙሴን ሕግ” በመያዛቸው ግን የበላይነት ይለማቸው ነበር።

ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ዘመን፤ ፈሪሳውያንና በዱቃውያን ከመጀመሪያው ጀምሮ ኢየሱስንና አገልግሎቱን ለማጥፋት ከፍተኛ ትግል የታገሉ፤ በዚያን ዘመን የእስራኤል መንፈሳዊ ችግር ዋናው ምክንያት፤ ፈሪሳውያንና በዱቃውያን እንደሆኑ ኢየሱስ ያውቅ ስለ ነበር፤ ኢየሱስ እነርሱንና ትምህርታቸውን ፊት ለፊት ይቃወም ነበር (የማቴ. 23)። እስራኤልን፤ ከኢየሱስና እንዲሁም ከእግዚአብሔር መንግሥት ሲገጥሉ የታገሉ ፈሪሳውያንና በዱቃውያን እንዲሁም የሙሴ ሕግ መምህራን ናቸው። ፈሪሳውያን ማንም ሳይሸማቸው በሕዝቡ ላይ ራሳቸውን ገዢ ወይንም አለቃ አድርገው ያስቀመጡ፤ የተለየ የሃይማኖት ክፍል ፈጥረው ለእሥራኤል ሕዝብ የወገኗል ደንቃራ ሆነው የኖሩ ናቸው። ትኩረት የሚያደርጉት ውስጣዊ በሆነው፤ በእውነተኛ የሕይወት ለውጥ ላይ ሳይሆን፤ ከውጪ በሚታየው የሃይማኖት “ደንብና ሥርዓት” ላይ ነበር።

በሰዎች ዘንድ መልካምና ትልቅ መስሎ ለመታየት መሞከር የበው ሁሉ ተፈጥሯዊ ባህሪ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ባሕሪ በዓለማውያን ዘንድ፤ በተሰይሞ በፓለቲካ ዓለም ውስጥ ለተበላሹት እንደ ነውር አይቆጠርም። ዓለም “ለመመረጥ ስለ ራሱ ማስታወቂያ ተናገረ፤ ራሱን እዋድ፤ ራሱን ከፍ ከፍ አድርገው አቅርብ እንጂ፤ ራሱን አትደብቅ” ሲል፤ የክርስትና እምነት ግን “ከፍ ለማለት ዝቅ በል፤

ራሱን በማሳየት ፊንታ ራሱን ደብቅ ይላል። በክርስትና ዓለም ውስጥ “ያልሆኑትን ሆኖ መታየት” ግብዝነት ስለሆነ “የሚያኮራ” ወይም የሚፈለግ ባሕር አይደለም። ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን የክብር ቦታ የሚፈልጉ እውነተኛ የሆነ የውስጥ ለውጥ ሳይኖራቸው የውጪውን ብቻ የሚያሳምሩ ያልሆኑትን “ንግ” የሚሉ ክፍሎች ናቸው። ኢየሱስም በጣም ያስቆጣው ይኼው ባሕሪያቸው ነው። ይህንን ዓይነትን ባህሪ ክርስቶስ በጣም የሚጠላ መሆኑን ያልተረዱ አንዳንድ የዘመኑ ክርስቲያኖች “ያልሆኑትን መሰሎ መታየት” አስፈላጊ ከሆኑት ከክርስትና ባህሪያት መካከል እንደ አንዱ አድርገው በመውሰድ በሕይወታቸው ሲለማመዱት ይታያሉ።

- ◆ ውጪውን ለማሳመር የማይጨነቅ ክርስቲያን የራሱን ትልቅነት አያሳይም።
- ◆ ትልቅነቱ የማይታየው አማኝ በእግዚአብሔር ዓይን ትልቅ ሆኖ ይታያል። ከሆነው ቦታች ሳያሳገሰው መንፈስ ቅዱስ በትህትና መንፈስ ይሞላዋል።
- ◆ እውነተኛ የውስጥ ለውጥ ያለው አማኝ በውስጡ ያለው መንፈሳዊ ብርታቱና እንዲሁም ትህትናው ለራሱ አይታየውም።

ውጫዊ ሕይወታቸውን አሳምረው ለማቅረብ የማይታገሉ ክርስቲያኖች ራሳቸውን ዝቅ አድርገው የሚያቀርቡ ናቸው። በእግዚአብሔር ሕግ መሠረት ራሳቸውን ዝቅ ስለሚያደርጉ ሰዎች ብዙዎች መልካም የሆነ ነገር ተጽፏል።

- “እግዚአብሔርን እንደሚገባው የሚያውቁት ትህት ይሆናሉ ራሳቸውን እንደሚገባው የሚያውቁት ኩሩ መሆን ጨርሶ አይችሉም።” ---ጆን ፊልቨል
- “እግዚአብሔር ከትህቶች ጋር አብሮ ይሄዳል ራሳቸውን ዝቅ ለሚያደርጉ ራሱን ይገልጻል። ለትናንሾች እውነተኛ መረዳትን ይሰጣል። ንጹህ አዕምሮ ሳላቸው ምስጢሩን ይገልጽላቸዋል። ለትዕቢተኞች ግን ጸጋውን ይሸሽጋል።” ---ቶማስ ኬምፕ
- “በክርስትና እምነት ሦስት ዋና ዋና ነገሮች አሉ። አንደኛውም፣ ሁለተኛውም፣ እንዲሁም ሦስተኛውም ትህትና ወይም ራሱን ዝቅ ማድረግ ነው።” ---ቅዱስ አጉስቲን
- “የትልቅነት መጀመሪያ ትንሽነት ነው፤ የዕድገት ምልክት ዝቅ ዝቅ ማለት ነው። ፍጹም የሆነ ትልቅነትም ባደነት ወይም ምንም አለመሆን ነው።” ---ዲ.ኤል. ሙዲ

ውጪውን ብቻ ለማሳመር የማይጨነቅ ክርስቲያን ሁልጊዜ ከጡሩን ለእግዚአብሔር ይሰጣል። ይህን ሠርቷል ተብሎ እንዲታወቅ፣ ከበሮ እንዲመታለት አይፈልግም። ወይም “ይህን ሠርቻለሁ” ብሎ የሠራውን አያውቅም። ምስጋና ሲቀርብለት ምስጋናውን ቶሎ ወደ ኢየሱስ ያስተላልፋል። ሌሎች ሲመሰገኑ ሌሎች ሲታወቁ ደስ ይለዋል እንጂ አይቆረቁረውም። ሌሎችን ማመስገንና ማድነቅ አይከብደውም።

† መ. 07 ሂ.፡
ያለፈውን

ቁጥር 107

ውስጡን ችላ ብለው፥ “ውጪውን” ያጠራሉ (ክፍል ሁለት)

3. የዘመኑ ፈሪሳውያን የውጪውን የሚያሳምሩበት መንገዶቻቸው

3-ሀ “ቁጥሩን” ጨምሮ በማውራት

በሰሜን አሜሪካ ውስጥ በሥጋዊውም ሆነ በመንፈሳዊው ዓለም ብዙ ጥሩ ጥሩ ነገሮች እንዳሉ ሁሉ በዚያው መጠን ብዙ መጥፎ ነገሮችም እንዳሉ ግልጽ ነው። በተለይ በመንፈሳዊው ዓለም መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆኑትን ብቻ በጥንቃቄ እየመረጥን ካልወሰድን ያየነውን የሰማነውንና ያገኘነውን ሁሉ ኮፒ የምናደርግ ኮፒ ያደረግነውንም ሳንመርጥ ሁሉንም ወደ ሌሎች የምናስተላልፍ ከሆነ ራሳችንን ብቻ ሳይሆን ያገራችንን ሰዎች ብዙዎቹን ችግር ላይ እንጥላለን። አሜሪካ ውስጥ ብዙ ጥሩ ነገር ይኑር እንጂ ማንኛውም ነገር በቀላሉ የሚገኝ አይደለም። ብዙ ልፋት ውድድርና እሸቅድምድም ያለበት ዓለም ነው። እንዲሁም ማንኛውም ለው ሕግን ሳይጥስ የፈለገውን ለመሆን ነጻነትና መብት አለው። ይሁን እንጂ በቀላሉ መሆን የሚፈልገውን መሆን ማግኘት የሚመኘውን ማግኘት አይችልም። ከሌሎች ጋር ተወዳድሮ መብላጥ አለበት። በንግዱ ዓለምም ሆነ በፖለቲካውም ዓለም ለመቅደም ተወዳድሮ ማሸነፍ አለበት። ጤናማ ስሆን መንገድ ተወዳዳሪውን አሸነፎ ወይም ቀድሞ ቢሄድ ተደናቂ ይሆናል እንጂ እንደ ስህተት ወይም እንደ ወንጀል አይቆጠርበትም። ስለሆነም የሁሉም ዓላማ በሚያደርገው ነገር በሚሠራው ሥራ ሁሉ ከሌሎች ሁሉ ቀድሞ ለመሄድ በልጦ ለመገኘት ነው። በኑሮው የተሳካለት ወይም ከሌሎች የበለጠ መሆኑን የሚያሳይበት ወይም የሚለካበት አንደኛውና ትልቁ መመዘኛ “የቁጥር ብዛት” ነው። በሕይወቱ እርካታ ቢኖረውም ባይኖረውም “ተሳካለት” የሚባለው ያ ሰው ያለው ገንዘብ ከመቶ አልፎ በሺ ከሺ አልፎ በሚሲዮን ከሚሊዮን አልፎ በቢሊዮን የሚቆጠር ከሆነ ነው። ትክክለኛነቱን ለማሰራዳት መብላጡን ለማሳመን መረጃ “እስታቲስቲክ” ያቀርባል። ሌተ ክርስቲያንም ይህን ፈለግ እየተከተለች ያለች ትመሰላለች።

ቤተ ክርስቲያን ከዓለም ተለይታ ብቻዋን የተቀመጠች ደሴት አይደለችም። ያለችው በዓለም ውስጥ ነው። ስለሆነም በዓለም ውስጥ የምናያቸው አንዳንድ ጥሩም ሆነ መጥፎ ሁኔታዎች ቀስ በቀስ ወደ ቤተ ክርስቲያን ዘልቀው ሲዝቡ

ይታያሉ። ዓለም ሽኪታማነትን በሚለካበት መለኪያ ቤተ ክርስቲያንም መለካት ትጀምራለች። በዓለም ውስጥ የሚታየው ውድድርና አሸቅድምድም ቤተ ክርስቲያን ውስጥም መታየት ይጀምራል። የሚያስዘነው መወዳደሩና መሸቀዳደሙ ብቻ አይደለም። ተወዳድሮ መቅደም ሲያቅተው አንዱ ሌላውን “የሚጠልፍ” መሆኑም ነው። ጌታን ለማገልገል መርጠን በአገልግሎት ላይ የተሰማራን በአገልግሎታችን “ውጤታማ” መሆን እንፈልጋለን። የአገልግሎታችንን ዕድገት ሰፋቱንና ትልቅነቱን ለማሳየት “መደመርና ማባዛት” ውስጥ እንገባለን። የምናገለግለው ሕዝብ ብዛት 50 ከሆነ በ4 አባዝተን 200 እናደርሳለን። የጭነት ሰው 2 ከሆነ መጨረሻው ላይ ዜሮ ጨምረንበት 20 እናደርሳለን። ከበሽታው ተፈወሰ ብለን የምንሰጠውም ቁጥር ያንኑ ያህል የተጋነነ ነው። ያ ብቻ አይደለም ከበውና ከበግ ያስወጣናቸውን አጋንንትን ይምረን “ይህን ያህል አጋንንት አስወጣሁ” ብለን አውጀን እናሳውቃለን። እውርተን እናስወራለን። ትሁት ለመምለልም፤ “ይህን የምንግራችሁ ለጌታ ክብር ብዩ ነው” በሚለው አዝማችችን እንደመድማለን። በአገልግሎት ላይ የተሰለፍን አገልጋዮች ማወቅ የሚገባን እውነት ቢኖር፤ እግዚአብሔር የሚለካን ባለን የሕዝብ ብዛት፤ በምንሄድባቸው አገሮች ቁጥር ብዛት ሳይሆን፤ ከአርሱ የተቀበልነውን እደራ እንደሚገባ በመፈጸማችን ብቻ ነው። ስለሆነም፤ የምናገለግለው ሰው ቁጥር ቢያንስ ወይንም ቢጨምር፤ ሊያስጨንቅን አይገባም። አልፎ አልፎ እንዳንድ አገልጋዮች ከአገልግሎት ሲመለሱ የሚሰጡት ሪፖርት እውነተኛ ሳይሆን ከመጠን በላይ የተጋነነ ነው። ለብዙ ሺ ሕዝብ እንደሰበኩ፤ በዚያ ሰብሰባ ላይ ምን ያህል ጌታን እንደተቀበለ፤ ምን ያህል እንደተፈወሰ፤ ያስወጡት አጋንንት ቁጥሩንና ብዛቱን ይምረውና አባዝተው ያቀርባሉ። ይህም ግልጽ የሆነ ፈሪሳዊነት ነው።

3-ለ አተልቆና አጋና በማውራት

የውጪውን አሳምረን የምናቀርብበት ሌላው መንገድ፤ አጋንንና አተልቆን፤ ትንሹን ትልቅ እድርገን በማውራት (stretching the truth) ነው። ሙሉ ወንጌል ቤተ ክርስቲያን ከመመስረቷ በፊት፤ ጥቂቶቻችን ጌታን እማችንን የምናመልከው ፈንገንድ ሚስቱን ውስጥ ነበር። በወቅቱ በመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ፤ “ፈውሰና ተአምራት በእኛም ዘመን ይሠራል” ብላ የምታምን ቤተ ክርስቲያን እርሷ ብቻ ነበረች። እንድ አንግሊካዊ “ጌታ ልኮኛል” ብሎ ወደ ኢትዮጵያ መጣ። ጃንሆይ ሚዳ ለማድረግ ያቅደው ስብሰባ ስላልተሳካለት ወደ እኛ ቤተ ክርስቲያን መጥቶ መስበክ፤ ማለተማርና ለበሽተኞች መጸለይ ጀመረ። ይህ እንግሊካዊ ሲሰብክ፤ በዚያን ወቅት ከሚያስተረጉሙለት ሰዎች መካከል አንደኛው ሰው እኔ ነበርኩ። የማስተርጎሙ ተራ የእኔ በማይሆንበት ወቅት የምቀመጠው ከመድረኩ አጠገብ ስለነበረ፤ በዚያ ሥፍራ የሚሆነውንና የሚከናወነውን ሁሉ በቅርብ ሆኜ የማየት ዕድል ነበረኝ። ከስብከባ የቀረሁበት አንድም ቅን የለም። የሚደረገው ተደርጎ፤ የተባለው ተብሎ ፐሮግራሙ አለቀ። ከጥቂት ወራት በኋላ በዚያ ወንጌላዊ የተጻፈ መጽሐፍ በአድራሻዬ ተልኮ ደረሰኝ። መጽሐፉ በኢትዮጵያ ውስጥ ‘ተፈጸመ’ የተባሉትን ታምራት ይዘረዝራል። “ይህን ያህል ዓይነ ሥውራን በርሃናቸውን እገኛ፤ ይህን ያህል ደንቆርና ዲዳዎች ሰሙ፤ ተናገሩ ... ይሄን ያህል ሽባዎች ተፈውሰው፤ ምርኩዛቸውን ጥለው ተራመዱ” ይላል። ይህን ሳኑብ የጠየቅሁት ጥያቄ “እነዚህ ሁሉ ታምራት የተፈጸሙት እኔ የት ሄጄ ነው?... ይህን ያህል ሰዎች ከተፈወሱ፤ ታዲያ አሁን የት አሉ? ዓይነ ሥውር የነበረ ሰው በርሃን በርቶለት ከደስታ የተነሳ እንዴት እየዘረ “ዐይነ ሥውር ነበርኩ፤ አሁን አያለሁ” እያለ አይመስክርም?” ብዬ ነው። ይህን ያልኩት “እግዚአብሔር መሥራት እይችልም” ብዬ አይደለም። መሥራቱን ነቁጥ የሚያክል እንኳን ጥርጣሬ የለኝም። ሰው ለራሱ ሲል እግዚአብሔርን በውሸት ለማክበርና ለማስከበር

እንደሚሞክር የተገነዘብኩት ያኔ ነው። እንዲህ ዓይነቶቹ ከጥንት ፈሪሳውያን የበለጡና የከፋ አይደሉም? “እግዚአብሔርን እስከ ጠቀመ ድረስ አጋንንና አተልቆን በናወራ ምንም አይደለም” የሚሉ ይመስላሉ። ይህን ዓይነቱ ክርስቲያኖችን “ውሸታማች” ያሰኛል እንጂ፤ እግዚአብሔርን አያስከብርም። ይህም ግልጽ የሆነ ፈሪሳዊነት ነው።

3-ሐ ሌላውን “በመኮረጅ”

አንዳንዶቻችን ራሳችንን መሆን እንተውና “ተሳካቸው” ወይንም ዝነኛ ናቸው የምንላቸውን ሰዎች ለመሆን፤ መኮረጅ እንጀምራለን። ያ የምንከርጀው ሰው፤ ወይንም እርሱን ለመሆን የምንመኘው ሰው “በሥነ መልኩት” ያለው አቋም ትክክል ይሁን እይሁን እንዳንደቻችን የማወቅ ችሎታችን ጠባብ ነው። “በኒ ሒንግ ካትሪን ኩልማንን፤ አራል ሮበርትን፤ ሞሪስ ሶሬሎን፤ ኪነት ሂፕንግን፤ ኪነት ድፕሪን፤...” እነዚህንና እነዚህን የመሳሰሉትን ለመሆንና ለመምሰል እንሞክራለን። አንዳንዶቻችሁን ቅር ቢሳችሁም፤ እንደዚህ ዓይነቶቹ ብዙ ከመስመር የወጣ ትምህርት እንዳላቸው ከመግለጽ ወደ ኋላ አልልም። ከላይ የገለጽናቸውን አስተማሪዎች የሚያደንቅና እንደነርሱ ለመሆን በጣም የሚመኝ አንድ የእኛው ሰው የሆነ “እግዚአብሔርን አንተ ታዳላለህ፤ እኛ በኒሒንግ የሚመሰል አገልጋይ የለንም አልኩት” አለ። “እግዚአብሔርም ማማረሬን አይቶ አንተ ኢትዮጵያዊው ቤንሒን ትሆናለህ አልኝ” አለ። ይህ የሚያሳዝን ሰው ቤንሒንን ለመሆን መድረክ ላይ ወጥቶ ሲወራጭ በሺደጥ አይቼው ልቤ በጣም እዘነ። “ተው! ተመለስ፤ ቤንሒንን ከመሆን ራሱን ሁን” ብሎ የሚመክረው ሰው ባለመኖሩ የበለጠ አሳዘነኝ። ቢኖርህ ለመሆኑ አሺ ብሎ ይለማ ይሆን? ከዚያ የበለጠ ያስደነቀኝ በዕድሜም፤ በአስተሳሰብም ከእርሱ የሚሰልጡ ሰዎች ቁጭ ብለው ይህንን ሰው መለማታቸው፤ ማድነቃቸውና ለእርሱ ማጨብጨባቸው ነው።

ክርስቲያኖች ውስጣዊ ሕይወታቸውን ችላ ብለው የውጪውን ለማሳመር ሲጥሩ፤ ፈሪሳውያንን መምሰሳቸው ይሆናል። ፈሪሳውያን “ሽበውም እንዲታዩ ሥራቸውን ሁሉ ያደርጋሉ፤ ስለዚህ አሸንክታቸውን ያሰፋሉ፤ ዘርፉንም ያስረዝማሉ፤ በምሳም የከበራታ ሰፍራ በምኩራቸው የከበራታ ወንበር፤ በገዢያም ስላምታና መምህር ሆይ መምህር ሆይ ተብለው እንዲጠሩ ይወዳሉ” (የማቴ. 23:5-7) ። የዘመኑ ፈሪሳውያንም በአሰባስባቸው የጥንቶቹን አይምሰሉ እንጂ፤ በድርጊታቸው፤ በንግግራቸው የጥንቶቹን ይመስላሉ። ከሆኑት በላይ መስሎ መታየት፤ ወይንም ያልሆኑትን እንደሆኑ መስለው መቅረብ ከሳህራቸው አንዱ ነው። ያልሆኑትን መስለው ለመታየት የሚሞክሩት ከላይ እንዳየነው ትንሹን “ትልቅ”፤ ያልሆነውን “ሆነ”፤ ያልተፈጸመውን “ተፈጸመ” ብለው አጋነውና አተልቀው፤ ይምረውና አባዝተው በመናገር፤ “ሌላውን ለመሆን ወይንም ለመምሰል” በመጣር ነው። ይህም ግልጽ የሆነ ፈሪሳዊነት ነው። ኢየሱስ በዘመኑ የነበሩት ፈሪሳውያን ድርጊት ያን ያህል ካቅለሸሸው፤ በእኛ ዘመን ያሉት ፈሪሳውያን ድርጊትም ምን ያህል ያቅለሸሸው ይሆን?

3-መ እውነቱን በመሸፈን ያለውንና የሆነውን በመካድ

እራሳቸውን አተልቀውና አሳምረው ለማቅረብ የሚሞክሩ ክርስቲያኖች አውቀውም ሆነ ሳያውቁ እውነቱን እየካዱ የሚኖሩ ናቸው። ብዙ ችግር በሕይወታቸው እያለ፤ በፈንግታና በሰቅ ተሞልተው “ሁሉም መልካም ነው” ይላሉ። ከውጪ ለሚያያቸው ሰው፤ እጃቸውን ወደ ለማይ ዘርግተው ሲያመልኩ፤ “በጌታ

ውስጥ" ደብ ብሏቸው የሚኖሩ ይመስላሉ። ችግራቸውን ማንም እንዲያውቅባቸው እይፈልገም። "ችግር እለብኝ፤ ጸልዩልኝ" ብሎ መናገር ደካማነት በለሚመበላቸው በችግር ውስጥ ራሳቸውን ደብቀው መኖርን ይመርጣሉ። አገልጋዮች ከሆኑ ደግሞ በእመራራቸው ችግር ምክንያት ሕዝቡ በየጊዜው የሚቀርብለት መንፈሳዊ ምግብ ተመሳሳይ በመሆኑ ለልችተት ቋት ሲለው ከቤተ ክርስቲያን መቅረት ይጀምራል። በራሳቸው የግል ሕይወት ውስጥ ያለውን ችግር በመመርመር ፈንታ፤ ችግሩ የምዕመናኑ ነው በማለት ቅሬታ ሲያሰሙ ይሰማሉ። የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ከውጪ ለትታይ ታላቅ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ የሚታይባት ትመስላለች። ውስጥ ውበቡን ብዙ ችግሮች ነበረባት። እነርሱ ሸፍነው "ሁሉም መልካም ነው" ብለው ቢያውቁም፤ ሐዋርያው ጳውሎስ ዝም አላላቸውም። ድካማቸውም፤

(1) ዕድገታቸው "አሁንም ሀሁ፤ አሁንም ዳዴ" ነበር

"...አሁንም ስጋውያን ናችሁ፤ እርስ በርሳችሁ ስለምትቀናኑ ስለምትከራክሩ ሥጋውያን መሆናችሁ አይደለም?" (1 ቆሮ. 3:3)። ዛሬም የብዙዎቹ አብያተ ክርስቲያናት ችግር ይሄ ነው። ጌታን ያወቁበትን ዘመን ይቆጥራሉ እንጂ በእምነታቸው ገና ሕጻናት ናቸው።

(2) የዝሙት መንፈስ ይታይባቸው ነበር

"በመካከላችሁ እሳፋሪ የዝሙት ሥራ መኖሩ ይወራል፤ እንዲሁ ዐይነቱ የዝሙት ሥራ በአረግውያን ዘንድ አንኳ የማይደረግ ነው፤ ይኸውም የእንጀራ እናቴን እንደ ሚስት አድርጎ የሚኖር አለ ተብሏል" (1 ቆሮ. 5:1)። ይሄ ችግር በዘመናችንም ያለ ችግር ነው።

(3) የእርስ በርስ ግጭት ነበረባቸው

"ከእናንተ አንድ ክርስቲያን ከሆነው ወንድሙ ጋር ቢጣጣ፤ ጉዳዩን የእግዚአብሔር ሰዎች በፍርድ አንዲያዩለት ከግድረግ ፈንታ ለክስ ወደ አረግውያን የፍርድ ሸንጎ ለመሄድ እንዴት ይደፍራል?" (1 ቆሮ. 6:7)። በእሁኑ ዘመን ያለነው ክርስቲያኖች በዚህ በጣም የታወቁት ነው። ዓለማውያን ክርስቲያኖች መሆናችንን ለይተው የሚያውቁት ክርስቶስ እንዳለው በፍቅራችን ሳይሆን በመጣላታችን በመጋጨታችን በመከፋፈላችን ነው። ይኼ ሁሉ ችግር እያለብን በጌታ ፊት በመደፋት ፈንታ "ሁሉም መልካም ነው፤ እንደ እኛ ያለ ክርስቲያን የትም የለም" ማለታችን እጅግ ያሳዝናል። ይህም ግልጽ የሆነ ፈሪላዊነት ነው።

4. ውጪው "ንጹህ" ውስጡ "ቆሻሻ"

ጤናማ ለመሆን የምንበላው፤ የምንጠጣው ንጹህ መሆን አለበት። በንጹህና ያልተሠራ ምግብ፤ ምንም ያህል ቆንጆ በሆነ ዕቃ ቢቀርብ፤ ምግቡን ጤናማ አያደርገውም። ምግቡ በንጽሕና መዘጋጀቱ ብቻ ሳይሆን ምግቡ የሚቀርብበትም፤ ወይም ምግቡ የሚዘጋጀበትም ዕቃ ንጹህ መሆን አለበት። አንድ ጊዜ አንዲት የአገራችን ባለሞያ ሴት አስፈላጊውን ቅመም እየጨመረች በጥሩ ሁኔታ ቅቤ ታነጥር ነበር። የተነጠረውን ቂቤ ከምድጃው ላይ አንበታ፤ ለጥቂት ደቂቃ በረድ አንዲል ካደረገች በኋላ ቂቤ ማስቀመጫው ውስጥ እያጠለለች ለማሰቀመጥ ፈልጋ፤ ልጇቿን "ማጥለም" እንዲሰጧት ጠየቀች። ብትጣራ የሚሰማት ሰው ስላጣች ራሷ ተነስታ በማምጣት ፈንታ ያሠረችውን ሻሽ ፊትታ በዚያ ቅቤውን ማጥለል ጀመረች። ይህን

ለታደርግ ቆሞ የተመለከታት አንድ ትንሽ የመንደር ልጅ፤ ከዚያን ቀን ጀምሮ ከዚያ ቤት ምንም ዓይነት የሚጣፍጥ ምግብ ሌላው ቀርቶ በጣም የሚወደውን ቆሎ እንኳን ቢሰጠው "በቃኝ! ጠገብኩ! አሁን በላህ" በማለት መሸሽ ጀመረ። ያቺ ሴት ያደረገችውን ያላዩ ሰዎች ግን በዚያ ቅቤ የተሠራውን ወጥ እንደሚበሉ ግልጽ ነው። እኔና እናንተ በምን ዓይነት ሁኔታ ምግቡ እንደተሠራ ወይን እንደተዘጋጀ ሳናውቅ ለንት ነገር በልተን ይሆን? ከልጆቹ አንዱ የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ በነበረበት ዘመን፤ የዶሮ ጥብስ ከሚሸጥበት ምግብ ቤት በትርፍ ለዓቱ ይሠራ ነበር። እዚያ ሲሠራ ያየውን አንድ ነገር አሜወተኝ። ከሠራተኞቹ መካከል አንዱ፤ ከሥራ መውጫው ጊዜ ደርሶ ወደ ቤቱ ለመሄድ ይዘጋጃል። ሊወጣ ጥቂት ደቂቃ ሲቀር፤ አንድ ሰው በመኪናው ውስጥ ሆኖ፤ ምግብ እዘዘ። ልጁ በጣም ተናደደ። በመናደዱ የተነሳ ሰውየው በገዛው ምግብ ላይ ምራቁን "እክ እንትፍ" ብሎ ተፍቶበት ሰጠው። ሰውየው ንጹህ ደሮ ሳይሆን በዚያን ቀን የበላው የተተፋበትን ነው። ምግቡ የቀረበበት ሳህን ለላማረ፤ ወይም ንጹህ ስለመሰለ፤ ውስጥ ያለው ምግብ ጤናማ ነው ማለት አይደለም። በዚህ ዓይነት በየጊዜው ሆቴል ገብተን የምንበላው ምግብ ምን ያህል ንጽህና የነደለው መሆኑን አናውቅም።

በመንፈሳዊ ዓለምም፤ ውስጡ ሌላ ሆኖ ውጪውን በማሳመር ብቻ ጥሩ ክርስቲያን መምሰል ይቻላል። ሁላችንም ሁለት ዓይነት መልክ አለን። እንደኛው ሌላው በው የሚያየው ውጫዊ የሆነው "እኛነታችን" ሲሆን፤ ሁለተኛው፤ በሰው ዓይን የማይታየው እውነተኛው እኛነታችን ነው። ብዙ ጊዜ የውስጡና የውጪው አንድ ዓይነት አይደለም። ለዎች ትክክለኛውን ማንነታችንን እንዳያውቁበን፤ ከፍተኛ ጥረት እናደርጋለን። እውነተኛውን እኛነታችንን ቢያውቁ "አይወዱንም" ወይም "ይጠሉናል" ብለን ስለምንፈራ፤ ብዙዎቻችን የደብብቆሽ ሕይወት እንኖራለን። ሁለት ወጣቶች ለጋብቻ ከመጠያየቃቸው በፊት እርስ በርሳቸው የሚተዋወቁበት ጊዜ እንዲኖራቸው ያስፈልጋል። ውሳኔ ለማድረግ አንዱ የሌላውን ብርታቱንም ሆነ ድካሙን ማወቅ አለበት። ይሁን እንጂ፤ ይህን ለማወቅ ከባድ ነው። ከባድ የሚያደርገውም፤ ማናቸውም ቢሆኑ ራሳቸውን ገላጠው ማሳየት ስለማይፈልጉ ነው። "ብትፈልግ ውሰድ፤ ባትፈልግ ተወው፤ እኔ እንዲህ ዓይነት ሰው ነኝ" የሚሉ በጣት የሚቆጠሩ ናቸው። አልፎ አልፎ ለልዩ ልዩ ጥናት እንዲረዳ "መጠይቅ" እንድንጥላ ተጠይቀን እንዳንደቻችን በፈቃደኝነት ሞልተን ይሆናል። ከጥያቄዎች ሁሉ ቀላሉ፤ "ያለህን ብርታት፤ ወይም ብርቱ ጎንህን ዘርዝር" የሚለው ነው። ያለምንም ችግር ብዙ ዘርዝረን እንጽፋለን። ከጥያቄዎቹ ሁሉ ከባዱ ግን "ያለህን ድካም በዘርዝር ጽፍ" የሚለው ነው። ያኔ ብዕሩን ከወረቀቱ ጋር ማገናኘት ያቅተናል። ድካማችን አይታየንም። ቢታየንም፤ "ድካም አለብኝ" ብለን ራሳችንን ለሌላው ገልጠን መናገር አንፈልግም።

በቅርቡ አንድ ጽሁፍ ለማቅረብ "መጠይቅ" አዘጋጅቼ አንዳንድ ሰዎች እንዲሞሉ ጠይቄ ነበር። በዚህ ውስጥ ያለፋችሁ ሰዎች በኢትዮጵያውያን መካከል ጠቃሚ ጥናት ለማድረግ ምን ያህል ከባድና እስኞጋሪ እንደሆነ ባትገነዘቡት እንዳልቀራችሁ አምናለሁ። ከምርምሩ ውስጥ ከተማርኩት የበለጠ የተረዱት ምን ያህል ከባድ ሰዎች መሆናችንን ነው። ሁሉ ነገር ያጠራጥረናል። መጠይቄ የተዘጋጀው፤ የሚሞሉት ሰዎች "ማንነቱ ይታወቃል" ብለው እንዳይፈሩ ለማቸውን እንዳይሞሉ ሆኖ ነው። ከጥያቄዎቹ መካከል "በትዓርዎ ደስተኛ ነዎት?" የሚል ጥያቄ አለበት። ይህን ጥያቄ ያቀረብኩበት የአዕምሮ ጭንቀት የበዎችን ትዓር ምን ያህል ይነሳ እንደሆነና እንዳልሆነ ለማወቅ ብቻ ነበር። የሚያስደንቀው ከጥያቄዎቹ ሁሉ ብዙዎች ሳይሞሉ የዘለለት ጥያቄ ያሄኛው መሆኑ ነው። መጠይቁን ከሞሉት

መከላከል ስማንያ ከመቶ (80%) የሚሆኑት ያገቡም ቢሆኑ ይህን ጥያቄ ዘለውታል። ከዚህ ውስጥ የምንረዳው ሰው ምን ያህል ራሱን እየደበቀ እንደሚኖርና ከላይ እንደሚታየው ውስጥም ያንኑ እንደማይመስል ነው። በትዳሩ ውስጥ እየደማ ቢኖርም ራሱን ገልጦ ዕርዳታ በመፈለግ ፊንታ ራሱን ደብቆ መኖርን የመረጠው ሰው ብዛት ቤቱ ብቻ ይቀጠረው። ይህም ግልጽ የሆነ ፈላጊነት ነው። መጠኑና ዓይነቱ ይለያይ እንጂ ሁላችንም የተወሰነ “የፈላጊው ያን አርሾ” አለብን።

ኢየሱስ “እውነትነት” የሌለውን (artificial) ነገር በጣም ይጠላል። ፈላጊው ያንን “እናንተ ግብዣች የሙሴ ሕግ መምህራንና ፈላጊው ያን ወቅላችሁ! ብርጭቆውንና ሳኦትን ከውጪ በኩል ታጠራላችሁ፤ ውስጡ ግን ትሚያና ሰባት የምላበት ነው፤ አንተ ዕውር ፈላጊ! አስቀድመህ ብርጭቆውንና ሳኦትን ከውስጥ በኩል አጥረ፤ በዚያን ጊዜ በውጪም በኩል ንጹሕ ይሆናል” (ማቴ. 23:25-26) በማለት በኃይለኛ ቃል ሲናገራቸው እንሰማለን። ኢየሱስ የሚሰጠው “ውስጣችሁ ከውጪ አንደሚታየው ዓይነት ንጹህ አይደለም” ነው። በአይሁድ ሕግ ውስጥ “ንጹሕና” ከፍተኛውን ሥፍራ የያዘ ነው። ይሄም በሰው ዓይን የሚታይ የውጪ ንጹህና ሳይሆን የሃይማኖት ሥርዓት ነው። በአይሁዳውያን ዘንድ “ንጹህ ያልሆነ ዕቃ” ሲባል፤ እኛ እንደምናስበው ቆሻሻ ዕቃ ማለት ሳይሆን ያልተቀደሰ መሆኑን የሚያሳይ ነው። ሰውም “ንጹህ አይደለም” ሲባል፤ ሰውነቱ ቆሻሻ ሆኗል ማለት ሳይሆን ወደ ቤተ መቅደስ ወይም ምክራብ ገብቶ ለማምለክ ብቁ አለመሆኑን የሚገልጽ ነው። አንድ አይሁዳዊ “ሬሳ” ወይም የሞተ ሰው ቢነካ ወይም አሀዛብ ከሆነ ሰው ጋር አብሮ ቢበላ፤ ያ ሰው ያልተቀደሰ (ንጹህ ያልሆነ) ይሆናል። ሴት በወር አበባዋ ወቅት ደም በለሚፈላት በአይሁድ ደንብ ያቺ ሴት ንጹሕ አይደለችም። “ከት የወር እበባ በምታይበት ጊዜ እስከ ሰባት ቀን ድረስ ርኩስ ትሆናለች፤ እርሷምም የሚነካ ግንም ሰው እስከ ግታ ድረስ ርኩስ ይሆናል። በወር አበባዋ ጊዜ የምትቀመጥበትም ሆነ የምትተኛበት ነገር ሁሉ ርኩስ ነው” ይላል (ዘሌዋ. 15:19-20)። ሌላው ቀርቶ ንጹህ ያልሆነ ሰው የጠጣበት ብርጭቆ የበላበት ሳህን እንኳን ርኩስ ስለሚሆን በዚያ ዕቃ የሚጠቀሙ ለዎች ሁሉ ርኩስ ይሆናሉ። ስለዚህ ዕቃዎች ንጹህ መሆናቸው በጣም አስፈላጊ ነው። ዕቃዎችም ንጹህ የሚሆኑበት መንገድ በጣም የተወሰነ ነው። ንጹህ የሆነው የሸክላ ዕቃ ርኩስ የሚሆነው ከውጪው ሳይሆን ከውስጡ ነው። ይህንንም የረከሰ የሸክላ ዕቃ ንጹህ ማድረግ የሚቻለው በአይሁድ ሕግ በሌላ መንገድ ሳይሆን በመስበር ብቻ ነው። አንዴ ከረከሱ ፈጽሞ መንጸት የማይችሉ፤ አንዲሁም ፈጽሞ የማይረከቡ ልዩ ልዩ ዕቃዎች አሉ። እነርሱን መዘርዘር፤ ከትምህርታችን ጋር የተያያዘ ስላልሆነ፤ ትተነዋል።

6. ውጪያችንን የምናሳምረው እንዴት ይሆን?

በአምልኮታችን ድንቅ ነን። የጸሎት ቋንቋችን ፍጹም ሌላ ነው። አንዳንዶቻችን ጠንቃቃ የሞራ ሰዎች ነን። ባለን መንፈሳዊ ስጦታ የምንከራ፤ በእምነታችን የምንመደቅት ራሳችንን ወደ ውስጥ ዘለቅ ብለን ማየት የማንችል ነን። ያልሆነውን “ንፍ” እንላለን። የሐንበ “... እኔ ሀብታም ነኝ፤ ብዙ ሀብት አለኝ፤ የሚገድለኝ ምንም የለም ትላለህ፤ ነገር ግን ጎበኝታ ምስኪንን ድሃን ዕውር፤ የተረቀቅህም መሆንህን አታውቅም?” ያለው እራሳችንን በትክክል ማየት ተበኛን፤ ያልሆነውን “ሆነን” የምንለውን ነው (ራዕ. 3:17)። ችግራችን ራሳችንን ለሌላው ገላጠናን አለማሳየታችን ብቻ አይደለም እውነተኛውን እኛነታችንን ለዎች እንዳያውቁ ራሳችንን አለማምረን ማቅረባችንም ነው። ከውጪ ለሚያየን ሰው

በትህትና የተሞላን ነን። በአነጋገራችን ጨዋዎች ሰው አክባሪዎች ነን። የሚያናድድ ነገር ሲያጋጥመን ድምጻችንን ከፍ እድርገን እንኳን አንናገርም። በፈገግታ እናሳልፈዋለን። ስንዘምር፤ በናመልክ፤ እጆቻችንን ዘርግተን ስንጸልይ፤ የጸሎት ቋንቋችን ፍጹም ሌላ ነው። ከላይ ብቻ ሳይሆን ከውስጣችንም ከላይ የገለጽነውን ዓይነት ብንሆን ኖሮ ግሩም ድንቅ ይባል ነበር። ነገር ግን አይደለም።

ኢየሱስ በሰ ፈላጊው ያን ሲናገር “...በግጥሞ ላይ የከበራታ ቦታን፤ በምክራብም የመጀመሪያ ስፍራን መያዝ ይወዳሉ። በየአደባባዩም ሰው ሁሉ እጅ እንዲሃሳቸውና መምህር ሆይ! ብሎ እንዲጠራቸው ይፈልጋሉ” ይላል (ማቴ. 23:6-7) ። እርስ በርስ መከበር ከፋት የለውም። የፈላጊው ያን ችግር ለመከበር ተገቢዎች ሳይሆኑም “በግድ እንከበር” ወይም “መከበር አለብን” ማለታቸው ነበር። ፈላጊው ያን “ክብር” ከመጠን በላይ የተጠመ በመሆናቸው፤ የማያደርጉት ነገር የለም። ይኸውም፤

- (1) የድሮ ፈላጊው ያን ሲጸልዩ ሰው እንዲያይላቸው ብለው በየምክራቡና በየመንገድ ዳር ቆመው መጸለይ ይወዳሉ (ማቴ. 6:5)

የዘመኑ ፈላጊው ያን ሰው እንዲያይላቸውና እንዲሰማሳቸው የሚጸልዩት በምን ዓይነት መንገድ ይሆን? የድምጽ ማንያ ይዘው ቋንቋውን ሲያንበሉበሉት “በማችሁልኝ ወይ? መንፈሳዊነቱን እያችሁልኝ ወይ? በቋንቋ በጸልይ ትሰማላችሁ ወይ?” የሚሉ ይመስላሉ። ለመሆኑ ሐዋርያው ጳውሎስ በቋንቋ ስለ መናገር ያስተማረው ትምህርት ምንድነው? “ፈጽሞ አትናጉ፤ በእናንተ ዘመን አይሠራም” ብሎ አላለም። “በሥርዓት አድርጉት” ነው ያለው። “በአዲስ ቋንቋ የሚናገሩ ቢኖሩ ሁለት ወይም በበዛ ሦስት ሆነው በየተራ ይናገሩ፤ እነርሱ የሚናገሩትንም ሌላ ሰው ይተርጉም። የሚተረጎም ሰው ከሌለ ግን በአዲስ ቋንቋ የሚናገሩት በሰብስባ ላይ ዝም ይበሉ፤ ለራሳቸውና ለእግዚአብሔር ብቻ ይናገሩ” ይላል (1 ቆሮ. 14:27)። ይህን ማለት “መድረኩ ላይ ወጥታችሁ በድምጽ ማንያ ድብልቅልቁን እውጡት” ማለት አይደለም። ይህን ሲያደርጉ አንዳንዶች ከሁሉም የበለጠ “መንፈሳዊ” የሆኑ ይመስላቸዋል። ይህን ዓይነት ተግባር “መንፈሳዊነት” ሳይሆን አደባባይ ላይ ቆመው ጸሎታቸውን እንደሚያንበሉበሉት ፈላጊው ያን መምሰል ነው። በዚህ ዓይነት ከአሁኖቹ ፈላጊው ያን የድርዎቹ ሳይሻሉ አይቀሩም። ሲጸልዩ በአደባባይ ያድርጉት እንጂ እንዳሆኖቹ “እሪ” ብለው አይጮኹም። ጳውሎስ “በሥርዓት አድርጉት” ብሎ በመምከሩ የዘመኑ ፈላጊው ያን “ያልተፈታ” ወይም “የመንፈስ ቅዱስ ተቃዋሚ ነው” ሳይሉት እንደማይቀሩ እናምናለን። የእግዚአብሔርን ቃል በደንብ ለሚያውቁት ያለአግባብ መጮኽ “መፈታት በመንፈስ መጋል” ሳይሆን ከሥርዓት መውጣትና ግብዝነት ነው።

- (2) የድሮ ፈላጊው ያን ሲጸሙ ሰው እንዲያውቅላቸው የሐዘን መልክ እያባዩ ነው (ማቴ. 6:14)።

የዘመኑ ፈላጊው ያን በጸም በኩል ከጥንቶቹ የሚለዩበት በምን ይሆን? የጥንቶቹ የሐዘን መልክ በማሳየት መጸማቸውን ያውጁ ነበር። ያሁኖቹ አብዛኛዎቹ እንዲያውም አይጸሙም። የሚጸሙትም መጸማቸውን የሚያውቁት የሐዘን መልክ በማሳየት ሳይሆን “ይህን ያህል ቀን ጸምኩ” ብለው በማውራት፤ በማበወራትና መጽሐፍ በመጻፍ ነው። “ይህን ያህል ቀን ከጸምኩ በኋላ፤ ጌታ ተገለጠልኝና እንዲህ ትሆናለህ እንዲህ ይሆንልሃል ብሎ ነገረኝ” ይላሉ። አንድ ጊዜ “የአርባ በምንቱ ቀን” ጸም በሚል አርዕስት በእንግሊዝኛ የተጻፈ መጽሐፍ አግኝተው ያንበቡ አንዳንድ የዋህ ክርስቲያኖች በመጽሐፉ መሠረት ለመጸም ተነሱ። “አርባ ስምንት ቀን

ጸምኩ" ያለው ሰው ልዩ ልዩ የፍራፍሬ ጭማቂ (juice) እየጠጣ መሆኑን ያልተረዱ ወገኖቻችን ባዶ ሆኖቸውን በመዝለቅ ሞክረው ነበር። ምን ያህል ቀን በጸሙ እንደገፋብት አላውቅም፤ የማስታወሰው ግን ሆስፒታል መግባታቸውና ለጥቂት ከሞት እንዳመለሱ ነው። ጸማችን እንደፈረሳውያን ግብዝነት ያለበት ይሆን? ከሆነ በእግዚአብሔር ዘንድ ትርፍ የማያስገኝልን ሰለሆነ፤ በከንቱ ራሳችንን እናድክም።

(3) የድሮ ፈረሳውያን ምጽዋት ሲሰጡ፤ በው እንዲያይላቸው ጥሩምባ እናፋ ይጸልያሉ (ማቴ. 6:1)።

የዘመኑ ፈረሳውያን ምጽዋታቸውን የሚሰጡት እንደጥንቶቹ፤ "እያችሁልኝ ወይ?" እያሉ፤ ጥሩምባ እየነፉ ይሆን? መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምጽዋታችንን አንዴት መስጠት እንዳለብን በግልጽ ተጽፏል። "አንተ ግን ለድሃ በምትመጸውትበት ጊዜ ቀኝ እጅህ የሚሰጠውን ግራ እጅህ እንኳ አይወቅ። ምክንያቱም ምጽዋትህ በሰውር መሆን አለበት፤ በሰውር የተሰራውን የሚያይ አባትህም የመልካም ሥራህን ዋጋ ይከፍልሃል" ይላል (የማቴ. 6:2-4)። በዘመናችን አዲስ የመጣ የምጽዋዕት አሰጣጥ ሥርዓት ተጀምሯል። የምጽዋዕት መስብሰቢያው ዕቃ መድረኩ ሥር ይደረግና "ሁላችሁም እያሸበሸባችሁ ወደ መድረኩ በመምጣት ሲጡ። ገንዘብ የሌላችሁ እየወጣችሁ የገንዘብ መብብሰቢያውን ቅርጫት እየነካችሁ ሂዱ" ይላሉ። ይሄም በደስታ መስጠት ባይሆን፤ እጅ ጥምዝ (manipulation) ነው። ይህን ዓይነትን አሰጣጥ መለማመድ ከጀመሩት ውስጥ አንዱን የቤተ ክርስቲያን መሪ ለምን ይህን ዓይነት መንገድ እንደሚጠቀሙ ጠይቄው፤ "ጋሽ እከሌ በመጣ ጊዜ በዚህ ዓይነት አድርጉት ስላለን ነው" አለኝ። "መጽሐፍ ቅዱስ ይደግፈዋል ወይ?" ብዬ ጠየቁት። እንደማይደግፈው አመነልኝ። "ይህን ዓይነትን አሰባበብ ከጀመራችሁ ጀምሮ የሚሰበሰቡ ገንዘብ ጨመረ ወይ?" ብዬ ጠየቁት። እንደ ጨመረ ገለጸልኝ። የጨመረበት ምክንያት የሕዝቡ ቁጥር አድጎ፤ ወይም ብዙዎች የደሞዝ ጭማሪ አግኝተው ባይሆን፤ ብዙዎቹ በይሉኝታ፤ እጃቸው ተጠምዝዞ ስለሚሰጡ ነው። "ስው ሁሉ እየተነሳ ሲሰጥ እኔ እንዴት ቁጭ እለለሁ?" በማለት ደስ ብሏቸው ባይሆን ይሉኝታ ፈርተው ይሰጣሉ። ይህም ግልጽ የሆነ ፈረሳዊነት ነው።

